

Na temelju članka 39. točke f) Ustava Hercegovačko-neretvanske županije-kantona („Narodne novine HNŽ“, broj 2/98, 4/00, 7/04 i 6/21), Skupština Hercegovačko-neretvanske županije-kantona, na sjednici održanoj dana 01.02.2023. godine, **donijela**

ZAKON O ZAŠTITI OD POŽARA I VATROGASTVU U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI-KANTONU

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet Zakona)

(1) Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu u Hercegovačko-neretvanskoj županiji-kantonu (u daljnjem tekstu Zakon), uređuju se organizacija i funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva, planiranje i provođenje mjera zaštite od požara, gašenje požara (vatrogasne intervencije), školovanje, stručno osposobljavanje i usavršavanje uposlenih osoba i vatrogasaca, financiranje i druga pitanja od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo u Hercegovačko-neretvanskoj županiji-kantonu (u daljnjem tekstu: Županija).

(2) Odredbe ovog Zakona se primjenjuju i na tehnološke eksplozije koje nastaju kao posljedica uporabe zapaljivih tečnosti, plinova, čvrstih-praškastih kemijskih tvari (spojeva), te ostalih gorivih tvari koje sa zrakom mogu stvoriti eksplozivnu smjesu (u daljnjem tekstu eksplozija).

Članak 2. (Pojmovi)

Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **Izgaranje (gorenje)** je fizičko-kemijski proces spajanja zapaljive tvari i oksidansa, pri čemu se oslobađa toplina, emitira dim i plinovi izgaranja popraćeni plamenom ili vidljivom svjetlošću;

2) **Vatra** je kontrolirano samoodrživo izgaranje koje je namjerno izazvano da bi se stvorili korisni efekti, čije je širenje u prostoru i vremenu kontrolirano;

3) **Požar** je nekontrolirano, samoodrživo izgaranje koje se nekontrolirano širi u prostoru i vremenu;

4) **Eksplozija** je iznenadna ekspanzija plina koja može proizaći iz brze reakcije oksidacije ili raspada, sa ili bez porasta temperature i koja može dovesti do pojave požara;

5) **Zapaljive tvari** su čvrste, tekuće i plinovite tvari koje se pale pod djelovanjem izvora paljenja;

6) **Eksplozivne tvari** predstavljaju plinovite, tekuće i čvrste kemijske tvari, spojeve ili smjese koje se pod utjecajem određenog impulsa razlažu u veoma kratkom vremenskom intervalu, uz oslobađanje velike količine plinova i toplinske energije;

7) **Opasne tvari** su one tvari koje u svim formama postojanja i svim uvjetima korištenja svojim negativnim karakteristikama, kao što su: eksplozivnost, zapaljivost, korozivnost, otrovnost, radioaktivnost i dr., mogu biti uzročnikom različitih štetnih

djelovanja i opasnosti po zdravlje ljudi, oštećenja ili uništenja materijalnih dobara zbog razarajućeg, termičkog ili fiziološkog učinka, te ugrožavanje radne i životne sredine;

8) Požarna opasnost je mogućnost ozljede i / ili oštećenja kao posljedica požara;

9) Požarna otpornost je sposobnost objekta da ispuni, u definiranom razdoblju vremena zahtjeve otpornosti na požar i / ili integriteta i / ili termičke izolacije i / ili druge očekivane zahtjeve pri standardnom ispitivanju otpornosti na vatru;

10) Rizik od požara je proizvod vjerojatnoće pojave požara koja se može očekivati u danoj tehničkoj operaciji ili stanju i posljedice ili obujma šteta koje se mogu očekivati u slučaju pojave požara;

11) Požarna sigurnost je sigurnost kojom se vjerojatnoća nastanka požara svodi na minimum;

12) Požarni sektor je zatvoreni prostor koji može biti podijeljen ili odijeljen od susjednih prostora unutar zgrade elementima konstrukcije koji imaju propisanu vatrootpornost;

13) Požarne stube su stube koje se koriste samo u slučaju opasnosti od požara za evakuaciju ili za gašenje požara;

14) Sigurnosne stube su stube u objektu odvojene od unutarnjih prostorija konstruktivnim elementima otpornosti prema vatri u trajanju od najmanje 60 minuta, oslobođene svih gorivih tvari i osigurane od zadimljavanja za vrijeme dok se ne završi evakuacija ljudi i gašenje požara;

15) Evakuacija je organizirano izvlačenje ljudi i materijalnih dobara s ugroženog prostora na prostor siguran od požara;

16) Put za evakuaciju je siguran put za samospašavanje ljudi iz objekta do izlaza izvan objekta ili kroz drugi sigurni objekt;

17) Građevina obuhvaća stambene i druge zgrade, objekte i prostore koji su navedeni u članku 14. ovog Zakona;

18) Građevine za javnu uporabu su škole, vrtići, studentski, đачki i starački domovi, bolnice, hoteli, moteli, pansioni, tržni centri, tržnice, kazališta, kino, športske, koncertne, konferencijske i druge dvorane, stadioni, muzeji, zračne luke, željeznički i autobusni kolodvori, objekti kulturno-povijesnog naslijeđa i drugi objekti;

19) Mjere zaštite od požara su sve organizacijske, tehnološke i tehničke mjere koje smanjuju rizik od požara i povećavaju požarnu sigurnost;

20) Preventivne mjere zaštite od požara su sve preventivne organizacijske, građevinske i tehničko-tehnološke mjere koje smanjuju mogućnost za nastanak požara, a pri njegovu nastanku omogućavaju sigurnu evakuaciju ljudi i imovine i sprečavaju njegovo širenje;

21) Aktivne (represivne) mjere zaštite od požara su tehničke mjere koje podrazumijevaju primjenu sustava aktivne zaštite od požara;

22) Sustav aktivne zaštite od požara obuhvaća instalacije, uređaje i opremu za automatsko otkrivanje, dojavu i gašenje požara, odvođenje dima i topline iz požara, detekciju eksplozivnih plinova, rezervnu opskrbu električnom energijom i drugo;

23) Oprema, uređaji i druga sredstva za zaštitu od požara su sva sredstva, uređaji i oprema koja se upotrebljavaju za sprječavanje i gašenje požara;

24) Vlasnik imovine je fizička ili pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija sa zaštićenom najširoom ovlasti posjedovanja, korištenja i raspolaganja nekom stvari;

25) Korisnik imovine je fizička ili pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija koja na temelju ugovora koristi imovinu vlasnika s preuzetom obvezom glede zaštite od požara;

26) Odgovorna osoba za organiziranje zaštite od požara je:

- vlasnik, odnosno korisnik imovine kad se radi o privatnom vlasništvu,

- rukovodilac tijela uprave, upravne organizacije i drugog državnog tijela, Županije, grada i općine (u daljnjem tekstu: županijska tijela),

- ravnatelj odnosno druga odgovorna osoba u gospodarskom društvu i drugoj pravnoj osobi (u daljnjem tekstu: pravna osoba), određena općim aktom pravne osobe;

27) Edukacija je znanstveno utemeljen, planski i organizirani proces koji se izvodi pod vodstvom nastavnika (predavača), uz aktivno sudjelovanje polaznika nastave;

28) Akcident je nezgoda (nesreća) namjerno ili nenamjerno izazvana, od čijih posljedica može stradati veći broj ljudi, nastati materijalna šteta, štetne posljedice po okoliš i dr.;

29) Promet zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari i proizvoda podrazumijeva nabavu, distribuciju, smještaj, prodaju i uporabu u skladištima, priručnim skladištima i trgovinama;

30) Dispozicija građevine obuhvaća njezinu unutarnju strukturu;

31) Zaposlena osoba podrazumijeva zaposlenike u pravnim osobama i drugim institucijama, kao i državne službenike i namještenike u tijelima državne službe županije, općine i grada.

II - ZAŠTITA OD POŽARA I VATROGASTVO

Poglavlje I – Opći principi

Članak 3.

(Sustav zaštite i spašavanja)

(1) Zaštita od požara i vatrogastvo čine sastavni dio jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Županiji, uređen Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Zakonom o nadležnostima županijskih tijela vlasti u oblasti zaštite ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, a vrši se na način predviđen ovim Zakonom.

(2) Zakon predstavlja jedinstven pravni okvir za vršenje svih poslova zaštite od požara i vatrogastva iz nadležnosti Županije.

Članak 4.

(Javnost rada)

(1) Javnost ima pravo da bude obaviještena o svim pitanjima iz oblasti zaštite od požara i vatrogastvu.

(2) Podaci o stanju zaštite od požara i vatrogastva su javni.

Članak 5.

(Promocija zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti)

(1) U svrhu promocije zaštite od požara, vatrogasne djelatnosti i poduzimanja aktivnosti u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara, ustanovljava se stalna tradicionalna manifestacija pod nazivom „Mjeseci zaštite od požara“, a organiziraju je i provode vatrogasne postrojbe, vatrogasna društva, vatrogasni savezi, Uprava za civilnu zaštitu

i vatrogastvo HNŽ (u daljem tekstu Županijska uprava) i Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo općina i gradova (u daljem tekstu Služba civilne zaštite i vatrogastva), u skladu sa programom koji oni donose.

(2) Dan vatrogasaca Županije obilježava se svake godine tijekom svibnja i listopada.

Poglavlje II - Nadležnost tijela Županije, općina i grada

Članak 6. (Nadležnost Skupštine)

Skupština Županije u oblasti zaštite od požara i vatrogastvu na temelju ovoga Zakona i Zakona o nadležnostima županijskih tijela donosi program razvoja zaštite i spašavanja od požara i vatrogastva za Županiju, u kome se utvrđuju ciljevi, smjer i strategija razvoja zaštite od požara i vatrogastva.

Članak 7. (Nadležnost Vlade)

Vlada Županije u oblasti zaštite od požara i vatrogastva, na prijedlog Županijske uprave a na temelju ovog Zakona i drugih propisa Županije:

- a)** donosi procjenu ugroženosti od požara za Županiju;
- b)** donosi plan zaštite od požara za Županiju i osigurava njegovu realizaciju;
- c)** utvrđuje prijedlog programa razvoja zaštite i spašavanja od požara i vatrogastva za Županiju;
- d)** donosi godišnji plan aktivnosti na realiziranju utvrđenih zadataka iz programa razvoja zaštite i spašavanja od požara i vatrogastva u Županiji;
- e)** razmatra stanje zaštite od požara i vatrogastva u Županiji i utvrđuje odgovarajuće mjere za efikasno funkcioniranje;
- f)** planira potrebna financijska sredstva u Proračunu Županije za financiranje zaštite od požara i vatrogastva iz nadležnosti Županije;
- g)** utvrđuje istraživačke i razvojne projekte, određuje izvršioce i suradnike za izradu i ocjenu projekata i određuje način financiranja tih projekata;
- h)** osigurava kadrovske, materijalne, tehničke i druge uvjete za efikasno funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva u Županiji;
- i)** vrši druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

Članak 8. (Nadležnost ministarstava i drugih tijela)

Županijska ministarstva i druga tijela Županije u oblasti zaštite od požara i vatrogastva, u okviru svog djelokruga rada na temelju ovog Zakona i drugih propisa Županije:

- a)** organiziraju i provode zaštitu od požara u cilju zaštite ljudi i materijalnih dobara koja koriste u svom radu;
- b)** učestvuju u izradi procjene ugroženosti od požara, plana zaštite od požara, programa razvoja zaštite i spašavanja od požara i vatrogastva za Županiju;

- c) u okviru svoje redovite djelatnosti realiziraju zadatke u oblasti zaštite od požara i vatrogastva koji su utvrđeni u dokumentima iz točke b) ovog stavka;
- d) vrše druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

Članak 9. **(Nadležnost Županijske uprave)**

(1) Županijska uprava u oblasti zaštite od požara i vatrogastva temeljem ovog Zakona i drugih propisa Županije:

- a) poduzima odgovarajuće mjere i aktivnosti na organiziranju i provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i vatrogastva u Županiji;
- b) izrađuje procjenu ugroženosti od požara Županije, u suradnji sa županijskim ministarstvima i drugim županijskim tijelima;
- c) izrađuje program razvoja zaštite i spašavanja od požara i vatrogastva za Županiju;
- d) izrađuje plan zaštite od požara Županije u suradnji sa županijskim ministarstvima i drugim županijskim tijelima;
- e) izrađuje godišnji plan aktivnosti na realizaciji zadataka utvrđenih za zaštitu od požara i vatrogastvo;
- f) ostvaruje suradnju sa Službama civilne zaštite i vatrogastva u Županiji, u pitanjima od značaja za Županiju;
- g) vrši inspekcijski nadzor u oblasti vatrogastva iz svoje nadležnosti;
- h) priprema propise iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva iz svoje nadležnosti;
- i) planira i provodi aktivnosti koje se odnose na nabavku vatrogasne opreme, materijalno tehničkih i drugih sredstava neophodnih za efikasan rad i funkcioniranje vatrogasne djelatnosti;
- j) predlaže i provodi mjere koje se odnose na školovanje, stručnu obuku, osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca i drugih osoba;
- k) pruža stručnu pomoć dobrovoljnim vatrogasnim društvima formiranim u Županiji u cilju osposobljavanja za vršenje poslova zaštite od požara;
- l) ostvaruje suradnju sa pravnim osobama koje su formirale vatrogasne postrojbe;
- m) vrši druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

(2) Za vršenje poslova iz stavka (1) ovog članka u Županijskoj upravi utemeljuje se organizacijska jedinica za zaštitu od požara i vatrogastvo.

(3) Službe civilne zaštite i vatrogastva na području Županije dužne su uskladiti naziv tako da se zovu: „Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo“.

(4) Ostvaruje suradnju sa Federalnom upravom civilne zaštite, Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Agencijom za vodno područje Jadranskog mora, upravama civilne zaštite drugih županija i drugim tijelima i institucijama o pitanjima od zajedničkog interesa.

Članak 10. **(Nadležnost općina odnosno gradova)**

(1) Općine odnosno gradovi u oblasti zaštite od požara i vatrogastva temeljem ovog Zakona i drugih propisa općina odnosno gradova:

- a)** svojim propisom uređuju organizaciju, funkcioniranje i provođenje zaštite od požara i vatrogastva na svom području i iz svoje nadležnosti;
- b)** utemeljuju profesionalnu vatrogasnu postrojbu na jedan od načina predviđenih u članku 52. ovog Zakona i osiguravaju kadrovske, materijalne, tehničke i druge uvjete koji su potrebni za efikasno funkcioniranje te postrojbe;
- c)** utvrđuju procjenu ugroženosti od požara općina odnosno gradova;
- d)** utvrđuju plan zaštite od požara općina odnosno gradova i osiguravaju njegovo realiziranje;
- e)** utvrđuju program razvoja zaštite od požara i vatrogastva općina odnosno gradova;
- f)** planiraju i osiguravaju financijska sredstva u proračunu općina odnosno gradova za financiranje zaštite od požara i vatrogastva iz svoje nadležnosti;
- g)** vrše druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

(2) Propisom iz stavka (1) točka a) ovog članka utvrđuje se nadležnost općinskih odnosno gradskih tijela uprave u izvršavanju poslova zaštite od požara i vatrogastva, kao i pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, a važna su za organiziranje i efikasno funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva.

Članak 11. **(Nadležnost Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo)**

(1) Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo, u oblasti zaštite od požara i vatrogastva temeljem ovog Zakona i drugih propisa općina odnosno gradova:

- a)** poduzima odgovarajuće mjere i aktivnosti na organiziranju i provođenju preventivnih mjera zaštite od požara na području općina odnosno gradova;
- b)** definira i predlaže pitanja koja se odnose na razvoj zaštite od požara i vatrogastva općina odnosno gradova, u suradnji sa ostalim službama općina odnosno gradova;
- c)** organizira, koordinira izradu i surađuje sa nositeljem izrade plana zaštite od požara općina odnosno gradova te osigurava njegovu realizaciju uz učešće drugih službi općina odnosno gradova;
- d)** ostvaruje suradnju sa Županijskom upravom i Službama za civilnu zaštitu i vatrogastvo u Županiji;
- e)** vrši druge poslove iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva;
- f)** obavlja stručne i druge poslove koji se odnose na organiziranje profesionalne vatrogasne postrojbe općina odnosno gradova, predlaže i poduzima mjere na osiguranju kadrovskih, materijalnih, tehničkih i drugih uvjeta potrebnih za efikasan rad i funkcioniranje te postrojbe;
- g)** planira i provodi obuku za stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika vatrogasne postrojbe i drugih osoba koje se bave poslovima vatrogastva;
- h)** pruža stručnu i drugu pomoć dobrovoljnim vatrogasnim društvima i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama radi efikasnog vršenja poslova zaštite od požara;
- i)** ostvaruje suradnju s pravnim osobama u kojima su utemeljene vatrogasne postrojbe u cilju osposobljavanja istih za efikasno gašenje požara;

(2) Za vršenje poslova iz stavka (1) ovog članka u Službi za civilnu zaštitu i vatrogastvo utemeljuje se organizacijska jedinica za zaštitu od požara i vatrogastvo.

Poglavlje III – Programiranje razvoja, zaštite od požara i vatrogastva

Članak 12. **(Programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva)**

(1) Programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva iz nadležnosti Županije, općina odnosno gradova vrši se u okviru programa razvoja zaštite i spašavanja od požara i vatrogastva Županije, općina i gradova.

(2) Programiranje se vrši sukladno procjeni ugroženosti od požara Županije, općina odnosno gradova, planu zaštite od požara Županije, općina odnosno gradova i drugih činjenica važnih za programiranje, na period od najmanje pet godina.

(3) Sadržaj pitanja koja se odnose na programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva obuhvata politiku, strategiju i akcione planove u okviru kojih se definiraju vizija, načela i opredjeljenja, ciljevi i područja razvoja za organiziranje i provođenje zaštite od požara i vatrogastva sa svim elementima potrebnim za njegovo usavršavanje i efikasno funkcioniranje, od značaja za Županiju, općine odnosno gradove.

(4) Na temelju programa iz stavka (1) ovog članka, Vlada Županije, općinsko odnosno gradsko vijeće donosi godišnji plan aktivnosti na realiziranju zadataka utvrđenih za oblast zaštite od požara i vatrogastva, što se određuje prema utvrđenim prioritetima.

III- ZAŠTITA OD POŽARA

Poglavlje IV – Pojam, organiziranje i funkcioniranje zaštite od požara

Članak 13. **(Pojam zaštite od požara)**

Zaštita od požara je djelatnost od posebnog interesa za Županiju, općine odnosno gradove i obuhvaća skup mjera i radnji upravne, organizacijske, stručne, tehničke, prosvjetne i promotivne prirode, koje se poduzimaju u cilju sprječavanja izbijanja i širenja požara, njegovog otkrivanja, zaštite ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, materijalnih, kulturnih, povijesnih i drugih dobara i okoliša (u daljnjem tekstu: materijalna dobra), a ostvaruje se na način predviđen ovim Zakonom, podzakonskim propisima donesenim temeljem ovog Zakona, međunarodnim tehničkim normativima i standardima koji važe u Bosni i Hercegovini, a koji se odnose na zaštitu od požara.

Članak 14. **(Organiziranje i funkcioniranje zaštite od požara)**

1) Zaštita od požara se organizira i provodi u svim stambenim i drugim zgradama, objektima i na svim prostorima koji se smatraju građevinama prema članku 48. Zakona o prostornom planiranju HNŽ i uredbi o tehničkim svojstvima koje građevine moraju zadovoljavati glede sigurnosti te načina korištenja i održavanja građevina koji prema procjeni ugroženosti od požara, mogu biti izloženi opasnostima od izbijanja i širenja požara.

2) Te građevine i prostori su:

a)građevine trajno povezane sa tlom koje se sastoje od građevinskog sklopa ili od građevinskog sklopa i ugrađene opreme, kao i samostalna postrojenja trajno povezana sa tlom;

b)prometne, vodoprivredne i energetske građevine, površine sa pripadajućim instalacijama, telekomunikacijske građevine i instalacije, građevine i instalacije komunalne infrastrukture;

c)proizvodne i druge gospodarske građevine i postrojenja, skladišta, sajmišta i slične građevine;

d)objekti na vodenim površinama (ribogojilišta, plutajuće platforme i sl.);

e)trgovi, javne površine, javne zelene površine, igrališta, športske građevine, groblja, deponije otpada, javne tržnice, skloništa i slične građevine.

3)Zaštita od požara se organizira i provodi za šume, šumsko i poljoprivredno zemljišta i ostale prirodne resurse.

4)Zaštitu od požara dužni su da organiziraju i provode pravne i fizičke osobe, tijela Županije, općina odnosno gradova i drugi vlasnici ili korisnici građevina i prostora iz stavaka (2) i (3) ovog članka (u daljnjem tekstu: vlasnici ili korisnici građevina i prostora).

5)Zaštitu od požara dužni su da organiziraju i provode i građani u svojim stanovima, stambenim zgradama (kućama), drugim objektima i prostorima koje koriste za svoje potrebe.

6)Svi objekti koji su priključeni na niskonaponsku mrežu u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona, moraju biti zaštićeni osiguračima-sklopkama- rastavljačima ugrađenim na mjestu priključka na niskonaponsku mrežu, a koji zadovoljavaju uvjete propisane normom BAS EN 60947-3. Osigurači-sklopke-rastavljači se mogu ugraditi i na mjestima grananja niskonaponske mreže, čiji će optimalan broj ovisno od konfiguracije mreže odrediti mjerodavna elektrodistribucija.

Članak 15.

(Temeljni nositelji organiziranja i provođenja zaštite od požara)

(1)Temeljni nositelji organiziranja i provođenja zaštite od požara su općine odnosno gradovi kao jedinice lokalne samouprave i Županija na način predviđen ovim Zakonom.

(2)Organiziranje i funkcioniranje zaštite od požara u Županiji, općinama i gradovima utvrđuje se u planu zaštite od požara Županije, općina i gradova.

(3)Plan zaštite od požara Županije donosi Vlada Županije na prijedlog Županijske uprave, a plan zaštite od požara općina odnosno gradova donosi općinski načelnik odnosno gradonačelnik na prijedlog Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo.

(4)Plan zaštite iz stavka (2) i (3) ovog članka izrađuje se na temelju procjene ugroženosti od požara za Županiju, općine i gradove, kadrovskih, materijalnih i drugih uvjeta koji su od značaja za tu zaštitu, s tim da se za plan zaštite Županije u obzir uzimaju i potrebe utvrđene u procjenama ugroženosti od požara za općine odnosno gradove.

Članak 16.

(Način izrade i sadržaj plana zaštite od požara)

(1)U planu zaštite od požara Županije, općina i gradova utvrđuje se: organizacija zaštite od požara, organizacija i način uporabe vatrogasnih postrojbi, sustav javljanja i obavješćivanja, postupak u slučaju požara, tehnička oprema i sredstva potrebna za gašenje požara, način opskrbe vodom, prometnice, prilazi i prolazi za gašenje požara, koordinacija svih vatrogasnih postrojbi koje postoje na području općina i gradova, obveze županijskih tijela uprave, općinskih i gradskih službi u izvršavanju predviđenih mjera zaštite od požara, rokovi za izvršenje predviđenih zadataka, druga pitanja, mjere i aktivnosti koje se temeljem ovog Zakona uređuju planom zaštite od požara za uspješno funkcioniranje i poboljšavanje zaštite od požara, kao i način vršenja nadzora na provođenju zadataka utvrđenih u tom planu.

(2)U svrhu praćenja provođenja plana zaštite od požara, Županijska uprava odnosno Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo svake godine do kraja veljače razmatra i ocjenjuje njegovu realizaciju i predlaže Vladi Županije, općinskom načelniku odnosno gradonačelniku na usvajanje odgovarajućih izmjena i dopuna uslijed novonastalih promjena koje su važne za zaštitu od požara, kao što su urbanističke i građevinske promjene, namjene građevina i slično, te utvrđuje mjere za realiziranje planiranih zadataka i osiguravanja neophodnih financijskih sredstava.

(3)Plan zaštite od požara za vlastite potrebe izrađuju tijela uprave, druge institucije i pravne osobe koje se odrede u planu zaštite od požara Županije, općina odnosno gradova što se vrši prema propisu iz stavka (4) ovog članka, a kojim su građevine tih tijela i pravnih osoba razvrstane u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara sukladno članku 23. ovog Zakona.

(4)Vlada Županije će u okviru propisa koji se odnosi na sadržaj i način izrade planova zaštite i spašavanja i metodologije za izradu procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća, propisati i način izrade i sadržaj planova zaštite od požara te procjene ugroženosti od požara (metodologija za izradu procjene ugroženosti od požara i uredba o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara). Izradu tih propisa vrši Županijska uprava u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova Županije, Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja Županije, Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Županije, Ministarstvom gospodarstva Županije i Ministarstvom prometa i veza Županije.

Članak 17.

(Izvršitelji zadataka po planu zaštite od požara)

Pravne i fizičke osobe, tijela uprave i druge institucije, dužne su izvršavati zadatke utvrđene u planu zaštite od požara iz članka 16. ovog Zakona, a koji se na njih odnose.

Članak 18.

(Dužnosti izvršitelja zadataka po planu zaštite od požara)

(1)Pravne osobe, tijela uprave i druge institucije dužne su svojim općim aktom, sukladno sa vrstom djelatnosti koju obavljaju i procesom rada, urediti pitanja koja se odnose na organiziranje i funkcioniranje zaštite od požara u svojim objektima i prostorima sukladno ovom Zakonu, i to:

a)utvrditi način organiziranja i ostvarivanja mjera unapređenja zaštite od požara;

- b)**propisati način upoznavanja uposlenih osoba sa opasnostima od požara na radnom mjestu prilikom prijema i raspoređivanja na radno mjesto, kao i prilikom premještanja na drugo radno mjesto;
- c)**odrediti zadatke i odgovornost svih uposlenih osoba u provođenju propisanih mjera zaštite od požara;
- d)**urediti obvezu i način stručnog osposobljavanja uposlenih osoba, za provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima, kao i izradu posebnih radnih naputaka za uposlene osobe koje su raspoređene na radna mjesta za koja se, zbog postojanja povećane opasnosti od požara, moraju predvidjeti posebne mjere zaštite od požara;
- e)**odrediti odgovornu osobu koja će biti zadužena da se stara o provođenju mjera zaštite od požara utvrđenih pravilnikom o zaštiti od požara s tim da ta osoba bude posebno stručno osposobljena za uspješno obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara;
- f)**utvrditi sadržaj, način donošenja i provođenje svoga plana zaštite od požara;
- g)**urediti način vršenja unutarnje kontrole provođenja predviđenih mjera zaštite od požara i način vođenja evidencije o provođenju propisanih mjera zaštite od požara;
- h)**odrediti mjesto i prostore u kojima mora biti zabrana proizvodnje, korištenja i prenošenja otvorene vatre;
- i)**utvrditi zadatke i način ponašanja uposlenih osoba u slučaju pojave požara;
- j)**odrediti disciplinsku odgovornost za uposlene osobe koje se nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.

(2) Izuzetno, pravna osoba sa većim izvorima opasnosti, umjesto osobe iz stavka (1) točke e) ovog članka, formirat će stručnu službu zaštite od požara i utvrditi nadležnost te službe, što se vrši sukladno s propisom iz članka 16. stavak (4) ovog Zakona.

(3) Pravne osobe, tijela uprave i druge institucije, dužne su upoznati sve uposlene osobe sa općim aktom iz stavka (1) ovog članka, te provoditi stručnu obuku i osposobljavanje za zaštitu od požara na način predviđen u programu obuke uposlenika u pravnim osobama, državnim tijelima i drugim institucijama u oblasti zaštite od požara, koji donosi Županijska uprava u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova Županije.

Članak 19.

(Odgovornost vlasnika ili korisnika građevine i prostora)

(1) Vlasnik ili korisnik građevine i prostora i upravitelj stambenog objekta odgovoran je za zaštitu od požara u tim građevinama odnosno objektima.

(2) Vlasnik ili korisnik građevine i prostora i upravitelj stambenog objekta, ukoliko nema odgovarajuću osobu iz članka 18. stavak (1) točka e) ovog Zakona, može ovlastiti pravnu osobu registriranu za obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara, koja ima odgovarajuće stručne kadrove, opremu i sredstva za vršenje tih poslova, da za njihove potrebe provodi mjere zaštite od požara, što se vrši zaključivanjem ugovora sa tom pravnom osobom.

(3) Za provođenje mjera zaštite od požara u višekratnim građevinama i stambenim objektima, može se ovlastiti upravitelj stambenog objekta, u skladu sa odgovarajućim propisom Županije, općina odnosno gradova.

Članak 20.

(Organiziranje i obavljanje dimnjačarske djelatnosti)

(1) Općinsko odnosno gradsko vijeće svojom odlukom uređuje organiziranje i uvjete za obavljanje dimnjačarske djelatnosti, rokove čišćenja dimnjaka i druga pitanja od značaja za obavljanje dimnjačarske djelatnosti i nadzora nad radom dimnjačarske službe.

(2) Ukoliko je dimnjačarska djelatnost organizirana na nivou Županije ili za više općina odnosno gradova u Županiji, odluku iz stavka (1) ovog članka donosi nadležno tijelo Županije.

Poglavlje V - Planiranje i provedba mjera zaštite od požara

Članak 21. (Opće mjere zaštite od požara)

(1) Opće mjere zaštite od požara su:

- a)** izbor lokacije i dispozicija građevine, materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojim će se spriječiti ili svesti na najmanju mjeru mogućnost izbijanja i širenja požara;
- b)** izgradnja prilaznih prometnica i prolaza za vatrogasna vozila i tehniku;
- c)** izgradnja požarnih stuba i pomoćnih izlaza;
- d)** osiguranje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara;
- e)** organiziranje motriteljsko-dojavne službe, izrada i održavanje protupožarnih prosjeka i prometnica, osiguranje opreme i sredstava za gašenje šumskih požara i druge mjere zaštite od požara na otvorenom prostoru;
- f)** zabrana loženja otvorene vatre u šumama, na šumskom i drugom zemljištu na udaljenosti manjoj od 150 metara od granice šume;
- g)** zabrana uporabe otvorene vatre i drugih izvora paljenja na mjestima i prostorima gdje bi zbog toga moglo doći do požara;
- h)** izbor i održavanje tehnoloških procesa i uređaja kojima se povećava sigurnost protiv izbijanja požara;
- i)** postavljanje uređaja za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara, uređaja za mjerenje koncentracije zapaljivih i eksplozivnih plinova, para i prašine u zraku i drugih uređaja za kontrolu sigurnog odvijanja tehnološkog procesa;
- j)** održavanje i kontrola ispravnosti uređaja i instalacija čija neispravnost može uticati na nastanak i širenje požara;
- k)** obuka svih uposlenih osoba i građana za praktičnu uporabu aparata za gašenje početnog požara i drugih priručnih sredstava i opreme za gašenje požara.

(2) Opće mjere iz stavka (1) ovog članka dužni su provoditi svi vlasnici i korisnici građevina i prostora koje koriste u svom radu.

Članak 22. (Mjere zaštite od požara u oblasti prostornog planiranja)

Tijelo uprave nadležno za poslove prostornog uređenja osigurat će da se pri izradi dokumenta prostornog uređenja i to prostornog plana područja posebnih obilježja Županije, prostornog plana općina odnosno gradova, urbanističkog plana, regulacijskog plana i urbanističkog projekta, predvide i definiraju prostorne i tehničke mjere zaštite od požara, a naročito:

- a) uvjete za efikasno spašavanje ljudi, životinja i materijalnih dobara;
- b) potrebne razmake ili protupožarnu udaljenost između objekata;
- c) prometne i manipulativne površine za interventna vozila;
- d) izvode za dovoljno snabdijevanje vodom za gašenje požara;
- e) primjenu odgovarajućih materijala koji ne mogu biti uzročnici nastanka i prijenosa požara.

Članak 23.

(Razvrstavanje građevina u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara)

(1) Radi utvrđivanja organizacije i provedbe mjera zaštite od požara, sve se građevine razvrstavaju u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara, ovisno od namjene građevine, zastupljenog tehničko-tehnološkog procesa, vrste i količine materijala koji se u njima proizvode, prerađuju, prodaju ili skladište, veličine i katnosti građevine, lokacije građevine i vrste materijala koji su uporabljeni za izgradnju građevine.

(2) Pravilnik koji određuje kategorije i propisuje uvjete, temelje i kriterije za razvrstavanje građevina u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara donosi Ministarstvo unutarnjih poslova Županije.

Članak 24.

(Sadržaj projektne dokumentacije)

(1) Vrsta i obujam mjera zaštite od požara za svaku građevinu, definiraju se u glavnom projektu sukladno propisima, standardima i drugim normativima zaštite od požara.

(2) Pravne osobe registrirane i fizičke osobe ovlaštene za projektiranje građevina dužne su mjere zaštite od požara, predviđene u glavnom projektu, prikazati tako da se na temelju grafičkih prikaza, izračuna i tekstualnih objašnjenja može ocijeniti funkcionalnost i djelotvornost predviđenih mjera zaštite od požara.

(3) Pravne osobe iz stavka (2) ovog članka koje su izradile glavni projekt dužne su ga provjeriti na način utvrđen u Zakonu o gradnji i propisu o zaštiti od požara građevina za javnu uporabu i kolektivno stanovanje-smještaj, za sve faze projekta, i nakon provjere izdati potvrdu kojom se potvrđuje da su mjere zaštite od požara definirane u glavnom projektu, izrađene sukladno ovom Zakonu, uvjetima uređenja prostora, tehničkim normativima i standardima.

(4) Obveza kontrole iz stavka (3) ovog članka odnosi se i na glavni projekt koji su izradile fizičke osobe ili koje su sudjelovale u izradi glavnog projekta, s tim da kontrolu njihovih projekata i izdavanje potvrde obavlja pravna osoba registrirana i ovlaštena za te poslove.

(5) Propis o zaštiti od požara građevina za javnu uporabu i kolektivno stanovanje-smještaj iz stavka (3) ovog članka precizirat će na koje se građevine odnosi (u odnosu na površinu, katnost, ...), a donosi ga Ministarstvo unutarnjih poslova Županije.

Članak 25.

(Elaborat zaštite od požara)

(1) Pri projektiranju građevina u kojima se proizvode ili uskladištavaju eksplozivne tvari, zapaljive tekućine i plinovi, kao i gospodarskih i industrijskih građevina u kojima se

ugrađuju postrojenja, uređaji i instalacije sa korištenjem zapaljive tekućine ili plinova, te građevina za kolektivno stanovanje-smještaj sukladno članku 24. ovog Zakona (izuzev građevina individualnog stanovanja), industrijskih građevina i građevina za javnu uporabu, obvezno se izrađuje elaborat zaštite od požara, koji je sastavni dio glavnog projekta.

(2)Elaborat minimalno sadrži:

- a)** procjenu ugroženosti od požara s obzirom na dispoziciju i namjenu građevine, građevinske i tehničko-tehnološke karakteristike;
- b)** izbor tehničkih rješenja, građevinskih materijala, tehnoloških, elektro, strojarskih, građevinskih i drugih mjera u funkciji zaštite od požara;
- c)** izbor tehničkih rješenja i drugih mjera u funkciji evakuacije i spašavanja ljudi i materijalnih dobara sa opisom i naputcima za postupak evakuacije;
- d)** izbor tehničke opreme, sredstava za gašenje požara i drugih mjera u funkciji gašenja požara (prometnice, prolazi, prilazi, opskrba vodom i sl.);
- e)** opis organizacije posla i potrebni naputci u svezi sa primijenjenim mjerama zaštite od požara;
- f)** grafičke prikaze primijenjenih mjera zaštite od požara;
- g)** popis primijenjenih propisa, standarda i normativa, odnosno priznatih i dokumentiranih pravila tehničke prakse u inostranstvu koji nisu regulirani domaćim propisima, a koje je prihvatila Bosna i Hercegovina.

(3)Elaborat mogu izraditi pravne osobe koje su registrirane za tu djelatnost i koje ispunjavaju uvjete za projektiranje, koji su utvrđeni u Zakonima o gradnji i prostornom planiranju Županije.

Članak 26.

(Primjena mjera zaštite od požara pri projektiranju i gradnji)

(1)Pri projektiranju, gradnji građevina i ugradnji priključaka, opreme, uređaja i postrojenja i njihovoj proizvodnji, moraju se predvidjeti i primijeniti mjere zaštite od požara koje će osigurati:

- a)** smanjenje mogućnosti nastanka požara;
- b)** pravodobno otkrivanje i izvješćivanje o požaru;
- c)** efikasno spašavanje ljudi, životinja i materijalnih dobara (u građevini i izvan građevine);
- d)** ograničavanje širenja vatre i dima;
- e)** efikasno gašenje požara;
- f)** osiguranje prometnih i manipulativnih površina za interventna vozila.

(2)Izvođač radova na građevini u izgradnji dužan je prije početka građenja izraditi elaborat zaštite od požara na gradilištu i pribaviti suglasnost nadležne inspekcije za zaštitu od požara Ministarstva unutarnjih poslova Županije, te osigurati potrebna sredstva i opremu za gašenje požara.

Članak 27.

(Požarno stubište)

(1)Pri projektiranju stambenih građevina sa četiri ili više nadzemnih katova, građevina za javnu uporabu (bolnice, hoteli, športske i druge dvorane, robne kuće, škole,

prometne stanice, zračne luke i drugi slični objekti), industrijskih građevina i energetskih objekata obvezno se, pored komunikacijskih, projektiraju i požarne stube, koje po svom položaju mogu biti unutarnje ili vanjske.

(2) Požarne stube se određuju na temelju odgovarajućih standarda iz članka 25. stavak (2) ovog Zakona, analize požarnog opterećenja, načina širenja požara, rizika od požara i materijalne vrijednosti građevine ili njenog dijela.

Članak 28.

(Mjere zaštite od požara ili eksplozija na instalacijama i uređajima)

(1) Instalacije (električne, ventilacijske, plinske, naftovodne, toplovodne, gromobranske i druge), uređaji, postrojenja i dimovodi, moraju se projektirati, izrađivati, postavljati, koristiti i održavati dosljednom i pravilnom primjenom odgovarajućih mjera propisanih zakonom, tehničkim normativima i standardima koji se odnose na ta pitanja i naputcima proizvođača o čemu mora postojati dokumentacija, tako da opasnosti od požara ili eksplozije budu svedeni na najmanju moguću mjeru.

(2) Instalacije i uređaji iz stavka (1) ovog članka, mogu se upotrebljavati samo ako su ispravni i ako su pravilno postavljeni, što se utvrđuje atestom o ispravnosti instalacija.

(3) Pod odgovarajućim mjerama iz stavka (1) ovog članka, podrazumijevaju se mjere koje se direktno ili indirektno mogu dovesti u svezu sa zaštitom od požara (sprečavanje izazivanja ili širenja požara i eksplozija), a što je u funkciji zaštite ljudi i materijalnih dobara.

Članak 29.

(Izdavanje rješenja o odobrenju za građenje)

Tijelo Uprave nadležno za izdavanje rješenja o odobrenju za građenje, dogradnju, nadogradnju ili rekonstrukciju građevine, će izdati rješenje sukladno Zakonu o građenju HNŽ i ako su ispunjeni uvjeti iz članka 25. ovog Zakona, sa aspekta provođenja mjera zaštite od požara. Investitor je dužan priložiti glavni projekat i stručnu ocjenu i mišljenje iz članka 30. ovog Zakona.

Članak 30.

(Osoba ovlaštena za davanje stručne ocjene i mišljenja)

1) Za davanje stručne ocjene i mišljenja od ovlaštene pravne osobe, da su u tehničkoj dokumentaciji u potpunosti primijenjeni propisi, standardi i drugi normativi zaštite od požara, te da je osigurana funkcionalnost i efikasnost projektom, predviđenih mjera zaštite od požara, može se ovlastiti pravna osoba registrirana za djelatnost zaštite od požara koja ima u stalnom radnom odnosu najmanje jednu osobu sa visokom stručnom spremom, iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti i tehničke struke i koja raspolaže odgovarajućim uređajima za ispitivanje izdržljivosti i otpornosti materijala i opreme na toplotu i vatru, kao i za ispitivanje funkcionalnosti uređaja, naprava i opreme za gašenje požara, a što se bliže određuje propisom o kriterijima za kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe registrirane za obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara.

(2) Propis iz stavka (1) ovog članka donosi Županijska uprava.

(3) Stručnu ocjenu i mišljenje iz stavka (1) ovog članka ne mogu davati pravne osobe koje su učestvovala u izradi glavnog projekta.

Članak 31. **(Izdavanje rješenja za uporabu građevine)**

Odobrenje za uporabu izgrađene, dograđene, nadograđene ili rekonstruirane građevine izdaje tijelo uprave nadležno za izdavanje, sukladno Zakonu o građenju HNŽ uz uvjet da su provedene sve mjere zaštite od požara predviđene u elaboratu iz članka 25. stavka (2) ovog Zakona, kao i odgovarajuća pravila tehničke prakse.

Članak 32. **(Održavanje i ispitivanje aparata za gašenje početnih požara)**

(1) Korisnici aparata za gašenje početnih požara (u daljem tekstu aparat) dužni su da osiguraju njihovo održavanje, ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti, sukladno s propisima o tehničkim normativima i standardima koji se odnose na ta pitanja i naptcima proizvođača, odnosno najmanje jednom u šest (6) mjeseci ako takav naptak ne postoji.

(2) Održavanje i ispitivanje aparata iz stavka (1) ovog članka mogu vršiti pravne osobe koje su registrirane i ovlaštene za tu djelatnost, a poslove održavanja i ispitivanja mogu vršiti osobe koje su položile stručni ispit iz stavka (6) ovog članka, s tim da se pod istim uvjetima na obavljanju tih poslova mogu angažirati profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe.

(3) O svakom izvršenom pregledu i ispitivanju sačinjava se zapisnik koji sadrži: datum ispitivanja, identifikacijske podatke aparata, ime, prezime i potpis osoba koje su izvršile ispitivanje i konstataciju o ispravnosti aparata. Zapisnik se dostavlja vlasniku aparata.

(4) Evidenciona kartica se može postaviti ili zalijepiti na aparat samo ako je aparat ispitan i ispravan.

(5) Aparat čija se posuda ili neki njen dio moraju ispitivati na pritisak smatra se neispravnim ako ispitivanje iz stavka (2) ovog članka nije obavljeno sukladno s propisom iz stavka (6) ovog članka, a aparat za koji ne postoji evidencija o njegovoj ispravnosti smatra se neispravnim.

(6) Ministarstvo unutarnjih poslova Županije donosi pravilnik o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa jamstvenim rokom i rokom servisiranja, a koji propisuje uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe koje obavljaju kontrolu ispravnosti, servisiranje i održavanje aparata kao i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za osobe koje neposredno obavljaju navedene poslove.

Članak 33. **(Proizvodnja i promet uređaja, opreme i sredstava namijenjenih za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara)**

(1) Proizvodnja i promet uređaja, opreme i sredstava namijenjenih za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara, te drugih uređaja i instalacija u funkciji sprječavanja nastanka požara i eksplozije obavljaju se sukladno s posebnim propisima, koji se odnose na ta pitanja.

(2)U proizvodnji, postupcima i uslugama u kojima se koriste uređaji, oprema, sredstva i instalacije iz stavka (1) ovog članka, za koje nisu doneseni standardi i propisi Bosne i Hercegovine, mogu se primjenjivati međunarodni standardi i propisi koji se odnose na ta pitanja, a koja je prihvatila Bosna i Hercegovina.

(3)Za uređaje, opremu i druga sredstva zaštite od požara iz stavka (1) ovog članka, za koje je posebnim propisima predviđeno ocjenjivanje usklađenosti (certificiranje) prije stavljanja u promet, troškove certificiranja snosi proizvođač ako se radi o domaćoj proizvodnji, odnosno uvoznik ili zastupnik firme iz inozemstva kad se radi o inozemnoj proizvodnji.

(4)Domaći proizvođač, uvoznik ili zastupnik tvrtke iz inozemstva, kao i posrednik u prodaji uređaja, opreme i sredstava iz stavka (1) ovog članka, ne smiju prodati krajnjem kupcu navedene uređaje, opremu i sredstva ukoliko nisu certificirani po proceduri predviđenoj propisima iz stavaka (5), (6), (7) i (8) ovog članka.

(5)Uređaji, oprema i druga sredstva za zaštitu od požara iz stavka (3) ovog članka prije stavljanja u promet moraju biti sukladna sa zahtjevima važećih propisa i standarda, što se dokazuje certifikatom o sukladnosti.

(6)Izgled i način postavljanja certificiranog znaka mora biti sukladan sa odgovarajućim propisima iz stavka (5) ovog članka.

(7)Ocjenjivanje sukladnosti opreme, uređaja i drugih sredstava za zaštitu od požara može obavljati tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kojeg ovlasti Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, sukladno sa Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje sukladnosti u BiH.

(8)Oprema, uređaji i druga sredstva za zaštitu od požara, koja ne ispunjavaju uvjete iz stavka (5) i (6) ovog članka i ako nemaju naputak na jednom od službenih jezika u BiH, ne smiju se stavljeti u promet i uporabu.

Članak 34.

(Uporaba, skladištenje i promet zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari)

(1)Zapaljive, eksplozivne i druge opasne tvari ne smiju se uporabljivati i skladištiti na način koji nije sukladan s propisanim tehničkim normativima i standardima i koje nisu sigurne po rukovaoca i okolinu, što je uređeno posebnim propisima iz te oblasti.

(2)Prijevoz zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari vrši se sukladno s propisima kojima je uređena oblast prijevoza opasnih tvari.

Članak 35.

(Prodaja zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari)

Proizvođač ili prodavatelj ne smije staviti u prodaju zapaljive, eksplozivne i druge opasne tvari, ako nisu upakirane u propisanu ambalažu koja je označena odgovarajućim oznakama opasnosti i ako ne posjeduje propisanu dokumentaciju izdanu od strane

proizvođača na jednom od službenih jezika u BiH, što se vrši sukladno s propisima kojima je uređena ta materija.

Članak 36. **(Zaštita od požara u prometu)**

Pri prijevozu ljudi i životinja, transportu roba u cestovnom, željezničkom, riječnom, morskom, jezerskom i zračnom prometu i transportu cjevovodima, moraju se provoditi propisane mjere zaštite od požara.

Članak 37. **(Zaštita od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu)**

(1) Zaštita od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu organizira se i provodi sukladno s propisima koji se odnose na šume, šumsko i poljoprivredno zemljište, s tim što se mora postupiti i prema odredbi članka 21. stavak (1) točke e) i f) ovog Zakona.

(2) Odgovornost za zaštitu od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu imaju sve pravne i fizičke osobe koje su vlasnici ili korisnici šuma, šumskog i poljoprivrednog zemljišta, kao i tijela uprave Županije, općina i gradova koja su nadležna za šume i šumsko zemljište.

(3) Ako zaštita od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu nije uređena propisima iz stavka (1) ovog članka, zaštita od požara se organizira i provodi u skladu sa ovim Zakonom.

Članak 38. **(Zaštita od požara prirodnog i kulturno-povijesnog nasljeđa)**

(1) Zaštita od požara prirodnog i kulturno-povijesnog nasljeđa organizira se i provodi sukladno s planom zaštite od požara koji su dužni da izrade i provode nadležna tijela uprave, pravne osobe i druge institucije kojima su dana na korištenje i upravljanje zaštićena područja prirode, prirodnog i kulturno-povijesnog naslijeđa, sukladno s propisom iz članka 16. stavak (4) ovog Zakona.

(2) Plan iz stavka (1) ovog članka ažurira se svake godine najkasnije do kraja veljače tekuće godine.

Članak 39. **(Vatrogasno dežurstvo)**

(1) Vatrogasno dežurstvo se organizira i provodi u uvjetima povećane požarne opasnosti, što se odnosi na slijedeće situacije:

a) na mjestima na kojima se privremeno skladište zapaljive tečnosti i plinovi u količini do 5 m³, što organizira vlasnik ili korisnik građevine;

b) na privremenim mjestima koja nisu za to predviđena, na kojima se izvode radovi rezanja, zavarivanja i lemljenja, uporabom opreme, aparata i uređaja sa otvorenim plamenom i koji iskre, a koji mogu prouzrokovati nastajanje i širenje požara, što organizira izvođač tih radova;

c) za objekte i prostore u kojima se organiziraju športske, privredne, zabavne, političke i druge manifestacije na kojima se očekuje veći broj posjetilaca, što organiziraju organizatori tih manifestacija;

d) na područjima na kojima se nalaze šume, šumsko ili poljoprivredno zemljište, koja su klasificirana u I i II stupanj ugroženosti od požara, utvrđene u propisima iz te oblasti što organiziraju vlasnici ili korisnici tih prostora;

e) na prostorima i objektima koji se odnose na zaštićena područja prirode i kulturno-povijesnog naslijeđa, organizira tijelo uprave, pravna osoba i druge institucije kojima su dati na korištenje i upravljanje ti prostori i objekti.

(2) Vatrogasno dežurstvo iz stavka (1) ovog članka, mogu obavljati profesionalni i dobrovoljni vatrogasci ili druge osobe osposobljene za tu zaštitu sukladno s programom obuke iz članka 89. stavak (4) ovog Zakona.

(3) Vlasnici ili korisnici objekata i prostora iz stavka (1) ovog članka mogu organizirati to dežurstvo samostalno ili angažirati pravnu osobu ili agenciju koja se profesionalno bavi tim poslovima.

(4) Za dežurstvo iz stavka (1) točka c) ovog članka potrebno je sačiniti plan preventivnog osiguranja u kojem se određuje vatrogasno dežurstvo, odnosno broj dežurnih profesionalnih ili dobrovoljnih vatrogasaca, potrebna oprema, uređaji i druga sredstva potrebna za zaštitu od požara i plan evakuacije. Za vrijeme trajanja športske, gospodarske, zabavne, političke ili druge manifestacije, sva vrata na putovima evakuacije moraju biti otključana, a putovi evakuacije prohodni.

(5) Za dežurstvo iz stavka (1) točka d) ovog članka, organizira se osmatračko-dojavna služba, što se vrši sukladno s posebnim propisom kojim je uređena ova materija, a dežurstvo iz stavka (1) točke e) ovog članka organizira se kao stalno dežurstvo.

(6) Vatrogasno dežurstvo mora trajati sve dok traje potreba zbog koje je dežurstvo i određeno.

Članak 40.

(Ispravnost i funkcionalnost sustava aktivne zaštite od požara)

(1) Vlasnik ili korisnik građevine mora prije početka uporabe ugrađenog sustava aktivne zaštite od požara pribaviti potvrdu o ispravnosti i funkcionalnosti sustava, vršiti njegovu stalnu tehničku kontrolu, sukladno s ovim Zakonom, tehničkim propisima i naputcima proizvođača, koji se odnose na ta pitanja.

(2) Nakon obavljenog ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti, pravna osoba koja je izvršila ispitivanje izdaje potvrdu o ispravnosti i funkcionalnosti, te presliku potvrde dostavlja inspekciji za zaštitu od požara iz članka 123. ovog Zakona, koja o tome vodi evidenciju, s tim da ispitivanje ne može vršiti pravna osoba koja je ugradila sustav aktivne zaštite od požara.

(3) Potvrdu iz stavka (2) ovog članka izdaje pravna osoba koja ispunjava uvjete za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti, s tim što je ta osoba dužna ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti vršiti prema propisima iz stavka (1) ovog članka.

(4) Obujam i postupak provjere ispravnosti, funkcionalnosti i ispitivanja ugrađenog sustava aktivne zaštite od požara, uvjeti koje moraju ispunjavati pravne osobe koje vrše navedene poslove, kao i program i način polaganja stručnog ispita za obavljanje tih poslova i sadržaj potvrde o ispravnosti uređuje se propisom koji donosi Ministarstvo unutarnjih poslova Županije u suradnji sa Ministarstvom gospodarstva Županije.

Članak 41.

(Održavanje u ispravnom stanju i kontrola ispravnosti sustava aktivne zaštite od požara)

Vlasnik ili korisnik građevine u kojoj je ugrađen sustav za dojavu i gašenje požara, uređaji za kontrolu i zaštitno djelovanje, uređaji za sprječavanje širenja požara, instalacije i uređaji izvedeni u protu eksplozijskoj zaštiti, dužan je osigurati njihovo redovno ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti prema ovom Zakonu, tehničkim propisima i naputcima proizvođača, koji se odnose na ta pitanja, a najmanje jednom u dvanaest (12) mjeseci, o čemu mora voditi evidenciju i posjedovati dokumentaciju.

Članak 42.

(Protočni kapacitet i tlak vode u hidrantskoj mreži)

(1) Javno poduzeće ili druga pravna osoba koja upravlja vodovodnom i hidrantskom mrežom, dužna je pri izgradnji, rekonstrukciji i korištenju ovih mreža, osigurati propisani protočni kapacitet i tlak vode u hidrantskoj, odnosno vodovodnoj mreži za potrebe gašenja požara sukladno sa tehničkim normativima.

(2) Javna poduzeća ili druge pravne osobe dužne su stalno održavati u ispravnom stanju hidrantsku mrežu iz stavka (1) ovog članka, o čemu vode odgovarajuću evidenciju i o tome izvještavaju nadležnu profesionalnu vatrogasnu postrojbu.

(3) Vlasnici građevina i prostora i upravitelji stambenih objekata u kojima je po projektnoj dokumentaciji predviđena i ugrađena unutarnja i vanjska hidrantska mreža dužni su je stalno održavati u ispravnom stanju, kao i vodovodnu mrežu u tim objektima i redovno vršiti kontrolu ispravnosti te mreže sukladno sa tehničkim propisima, o čemu vode odgovarajuću evidenciju.

Članak 43.

(Održavanje instalacija)

(1) Vlasnici građevina i prostora i upravitelji stambenih objekata dužni su održavati u ispravnom stanju postrojenja, uređaje, električne, plinske, ventilacijske i druge instalacije, dimnjake i ložišta koji mogu prouzrokovati nastajanje i širenje požara, sukladno s tehničkim normativima i naputcima proizvođača, koji se odnose na ta pitanja o čemu moraju voditi evidenciju i posjedovati odgovarajuću dokumentaciju.

(2) Ako se ne može utvrditi vlasnik iz stavka (1) ovog članka, obveze utvrđene u tom stavku, preuzima korisnik građevine, odnosno prostora.

Članak 44.

(Osiguranje od požara)

(1) Osiguranje građevina od požara i eksplozija, koje vrše društva za osiguranje sastavni je dio sustava zaštite od požara.

(2) Osiguranik požarnog rizika koji koristi građevine i prostore u kojima može nastati požar ili koji olakšavaju njegovo širenje i objekti sa posebno rizičnim požarnim opterećenjem, mora se osigurati od odgovornosti za štetu koju može nanijeti trećim osobama, Županiji, općinama ili gradovima, odnosno bližim i daljnjim susjedima (odgovornost iz djelatnosti).

Članak 45. (Uvjeti osiguranja od požara)

(1) Radi otklanjanja uzroka zbog kojih može nastati požar ili koji olakšavaju njegovo širenje, društva za osiguranje dužna su pri utvrđivanju uvjeta osiguranja, odnosno zaključenja ugovora o osiguranju sa vlasnicima ili korisnicima građevine ili prostora, čija vrijednost prelazi deset franšiza društva za osiguranje u toj vrsti osiguranja, utvrditi stanje zaštite od požara u odnosu na propise i pravila tehničke prakse i na temelju toga predvidjeti mjere kojima je svrha uklanjanje uzroka nastanka požara i smanjenje njihovih posljedica, ako su takve mjere potrebne.

(2) Društvo za osiguranje može poslove utvrđivanja stanja zaštite od požara i planiranje potrebnih mjera zaštite od požara iz stavka (1) ovog članka, povjeriti pravnoj osobi iz članka 30. ovog Zakona.

Članak 46. (Informacijski sustav zaštite od požara)

(1) Županijska uprava i Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo, u okviru operativnih centara civilne zaštite, organiziraju funkcionalni dio informacijskog sustava za zaštitu od požara i vatrogastvo.

(2) Pravne osobe, tijela uprave, druge institucije i građani dužni su operativnim centrima civilne zaštite dostavljati podatke o događajima koji se odnose na pojave požara i eksplozija, širenje požara, uzrocima nastanka požara, objektima i prostoru koji je ugrožen požarom, vatrogasnim postrojbama i drugim snagama angažiranim na gašenju požara, posljedicama koje su nastale i drugim podacima na području koje je ugroženo požarom ili eksplozijom.

(3) Propis o sadržaju baze podataka informacijskog sustava iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, te načinu dostavljanja, obrade i objavljivanja podataka iz stavka (2) ovog članka, koji nisu obuhvaćeni pravilnikom o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite kao i način organiziranja dežurstva za potrebe profesionalnih vatrogasnih postrojbi, propisat će Županijska uprava.

(4) Pravne osobe, tijela uprave i druge institucije dužni su voditi evidenciju o požarima i eksplozijama na svojim građevinama i materijalnim dobrima što se vrši prema propisu iz stavka (3) ovog članka.

Članak 47. (Statistička istraživanja iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva)

Županijska uprava i Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo predlažu statistička istraživanja iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva za svoje područje.

Članak 48. **(Stručno osposobljavanje i usavršavanje uposlenih lica)**

(1) Pravne osobe, tijela uprave i druge institucije dužne su kontinuirano organizirati i provoditi stručno osposobljavanje i usavršavanje svih uposlenika, državnih službenika i namještenika (u daljem tekstu uposlene osobe), koje se nalaze u radnom odnosu za provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima na kojima se nalaze.

(2) Obuka i osposobljavanje obuhvata upoznavanje uposlenih osoba sa svim izvorima opasnosti i načinu provođenja mjera zaštite od požara utvrđenih u općem aktu iz članka 18. ovog Zakona.

(3) Pored obuke iz stavka (1) ovog članka, obvezno je najmanje jednom u dvije godine izvršiti obuku i provjeru znanja iz oblasti zaštite od požara svih uposlenih osoba prema posebnom programu obuke iz stavka (6) ovog članka.

(4) Poslove stručnog osposobljavanja uposlenih osoba prema programu iz stavka (3) ovog članka, mogu samostalno da organiziraju i provode pravne osobe, tijela uprave i institucije iz stavka (1) ovog članka ili da izvođenje te obuke povjere pravnim osobama koje su registrirane za tu djelatnost, a koja dobiju ovlaštenje Županijske uprave da ispunjavaju uvjete za izvođenje obuke utvrđene u tom programu.

(5) Uposlene osobe koje se, sukladno s odredbom članka 18. stavak (1) točka f) ovog Zakona, odrede za provođenje poslova zaštite od požara, odnosno osobe raspoređene u službi zaštite od požara u pravnoj osobi, tijelu uprave i drugoj instituciji iz članka 18. stavak (2) ovog Zakona, moraju imati najmanje srednju stručnu spremu, tehničkog smjera i položen ispit za protupožarnu zaštitu iz stavka (6) ovog članka.

(6) Program obuke iz stavka (3) ovog članka i sadržaj programa i način polaganja ispita iz stavka (5) ovog članka sadržan je u programu obuke uposlenika u pravnim osobama, državnim tijelima i drugim institucijama u oblasti zaštite od požara i u posebnom propisu za polaganje ispita za protupožarnu zaštitu, koji donosi Ministarstvo unutarnjih poslova Županije u suradnji sa Županijskom upravom.

IV- VATROGASTVO

Poglavlje VI – Vatrogasna djelatnost

Članak 49. **(Vatrogasna djelatnost)**

(1) Vatrogasna djelatnost je stručna i humanitarna djelatnost u funkciji zaštite temeljnih ljudskih prava na život i materijalna dobra, od posebnog javnog interesa za Županiju, općine i gradove, čije trajno i neometano obavljanje osiguravaju Županija, općine i gradovi, a ostvaruje se na način predviđen ovim Zakonom, podzakonskim propisima donesenim

temeljem ovog Zakona, drugim propisima Županije, općina i gradova, međunarodnim tehničkim normativima i standardima koji važe u Bosni i Hercegovini, a koji se odnose na mjere zaštite od požara i vatrogastvo.

(2) Vatrogasna djelatnost obuhvata skup mjera i radnji upravne, organizacijske, stručne, kadrovske, tehničke, prosvjetne, promotivne prirode i drugih poslova, koji se poduzimaju u cilju provođenja preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, gašenja požara, spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom i eksplozijom, pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnostima izazvanim prirodnim i drugim nesrećama i akcidentnim situacijama.

(3) Vatrogasnu djelatnost obavljaju Županijska uprava, Službe za civilnu zaštitu i vatrogastva, profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe, vatrogasne postrojbe pravnih osoba, vatrogasna društva i vatrogasni savezi, sukladno s nadležnostima koje su utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima Županije, općina i gradova.

(4) Temeljni nositelj organiziranja, pripremanja i provođenja vatrogasne djelatnosti na području Županije su općine i gradovi, što se ostvaruje na način predviđen ovim Zakonom.

Poglavlje VII - Vatrogasne snage

Članak 50.

(Struktura vatrogasnih snaga)

(1) Struktura vatrogasnih snaga utvrđuje se sukladno s procjenom ugroženosti od požara, planom zaštite od požara i kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima općina, gradova i pravnih osoba a određuje se prema zadacima iz stavka (2) ovog članka.

(2) Vatrogasne snage iz članka 51. stavak (1) ovog Zakona, organiziraju se i raspoređuju na području općina i gradova na način da zadovolje slijedeće zadatke u zaštiti od požara:

- a) potpunu pokrivenost cijelog područja općina i gradova;
- b) zahtjeve specifičnih vatrogasnih intervencija u objektima stambene i industrijske izgradnje, kao i na prostorima i lokalitetima zaštićenog prirodnog i kulturno-povijesnog nasljeđa;
- c) gašenje šumskih i drugih požara na otvorenom prostoru;
- d) potrebe vatrogasnih intervencija u cestovnom, željezničkom, riječnom, morskom, jezerskom i zračnom prometu;
- e) efikasnog spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama;
- f) potrebe vatrogasne intervencije na moru i kopnu.

Članak 51.

(Vatrogasne snage)

(1) Vatrogasne snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti na području općina i gradova su:

- a) profesionalne vatrogasne postrojbe općina i gradova koje predstavljaju temeljne snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti;

b) dobrovoljne vatrogasne postrojbe koje osnivaju dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne postrojbe pravnih osoba koje predstavljaju dopunske snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti;

2) Profesionalna vatrogasna postrojba je upravna organizacija u sastavu tijela uprave samostalno ili u sklopu službe civilne zaštite i vatrogastva.

Članak 52.

(Utemeljenje profesionalnih vatrogasnih postrojbi)

(1) Utemeljenje profesionalne vatrogasne postrojbe, njeno sjedište, područje djelovanja, veličinu, razmještaj, opremanje potrebnim materijalno tehničkim sredstvima i opremom za gašenje požara, općine i gradovi vrše sukladno sa procjenom ugroženosti od požara, planom zaštite od požara, materijalnim, financijskim, kadrovskim i drugim uvjetima i potrebom za blagovremeno, racionalno i efikasno gašenje požara na području cijele općine odnosno grada.

(2) Općine i gradovi mogu utemeljiti samostalnu ili zajedničku profesionalnu vatrogasnu postrojbu sukladno sa svojim planovima zaštite od požara i ovim Zakonom, odlukom općinskog odnosno gradskog vijeća, a na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

(3) Zajedničku profesionalnu vatrogasnu postrojbu mogu utemeljiti međusobnim sporazumom sve ili pojedine općine i gradovi kao i pravne osobe sa tog područja, a naročito one općine odnosno gradovi koji nemaju uvjete da utemelje svoju samostalnu profesionalnu vatrogasnu postrojbu. Inicijativu za utemeljenje zajedničke vatrogasne postrojbe mogu dati općinski načelnici i gradonačelnici.

(4) U sporazumu iz stavka (3) ovog članka, koji zaključuju gradonačelnici, općinski načelnici i nadležno tijelo pravne osobe koji utemeljuju zajedničku profesionalnu vatrogasnu postrojbu, definirat će se sva pitanja od značaja za rad zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe (sjedište postrojbe i njenih ispostava, financiranje i td.), u cilju njenog pravodobnog i efikasnog djelovanja u zaštiti od požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara.

(5) Odgovornost za utemeljenje profesionalne vatrogasne postrojbe općina i gradova sukladno ovom članku, imaju općinski načelnici i gradonačelnici.

Članak 53.

(Poslovi profesionalne vatrogasne postrojbe)

Profesionalne vatrogasne postrojbe vrše slijedeće operativne i druge poslove:

a) gase šumske požare, požare na šumskom i poljoprivrednom zemljištu, otvorenom i zatvorenom prostoru, građevinama i materijalnim dobrima;

b) pružaju tehničku pomoć u spašavanju ljudi u nezgodama izazvanim u prometu (cestovni, željeznički, zračni, riječni, morski i jezerski), poplavama, spašavanju sa visina i drugim akcidentnim situacijama i nesrećama u kojima vatrogasna postrojba može pomoći u spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara;

c) učestvuju u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija koje se odrede u planu zaštite od požara Županije, općina i gradova;

- d) pružaju odgovarajuću pomoć u spašavanju ljudi i materijalnih dobara kod proglašenja stanja prirodne i druge nesreće.
- e) druge poslove u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima iz ove oblasti.

Članak 54.

(Područje djelovanja profesionalne vatrogasne postrojbe)

(1) Profesionalne vatrogasne postrojbe općina i gradova vatrogasnu djelatnost obavljaju prema pravilima struke na području te općine odnosno grada.

(2) Vatrogasne postrojbe pravnih osoba vatrogasnu djelatnost obavljaju prema pravilima struke u okviru građevina i prostora koje pripadaju pravnoj osobi.

(3) Vatrogasne postrojbe iz stavka (1) i (2) ovog članka, obvezne su učestvovati u vatrogasnoj intervenciji i izvan područja svog djelovanja, što se vrši prema uvjetima utvrđenim u članku 75., 78., 79. i 80. ovog Zakona, a na zahtjev zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe sa tog područja odnosno zapovjednika nadležnog stožera civilne zaštite.

(4) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe putem Operativnog centra angažira sam po potrebi dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz te jedinice lokalne samouprave.

(5) U slučaju proglašenja prirodne i druge nesreće zapovijedanje svim vatrogasnim snagama preuzima nadležni Stožer civilne zaštite.

Članak 55.

(Rad profesionalne vatrogasne postrojbe)

(1) Rad profesionalne vatrogasne postrojbe odvija se neprekidno u smjenama, koje se utvrđuju tako da ukupno radno vrijeme u tijeku godine u prosjeku ne bude duže od 40 sati tjedno, s tim da jedna smjena ne može trajati duže od 12 sati, što se utvrđuje aktom o rasporedu smjena. Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe mora osigurati da vatrogasac nema više od 40 radnih sati tjedno na godišnjoj razini.

(2) Izuzetno, zbog specifičnosti poslova gašenja požara, rad smjene koja je na intervenciji može se produžiti i poslije 12 sati trajanja, ako je to neophodno za okončanje započete intervencije, o čemu odlučuje zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe koji rukovodi intervencijom.

(3) U uvjetima iz stavka (2) ovog članka, zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe koji rukovodi vatrogasnom intervencijom, može narediti da se na posao pozove potreban broj vatrogasaca te postrojbe koji nisu u zatečenoj smjeni ili su odsutni iz nekog drugog razloga, osim bolovanja, ako ocijeni da je njihovo angažiranje neophodno radi efikasnog okončanja intervencije, a pozvani vatrogasci su se dužni odazvati tom pozivu.

Članak 56.

(Veličina profesionalne vatrogasne postrojbe i njen raspored na terenu)

(1) U planu zaštite od požara Županije, općina i gradova u cilju pravodobnog i efikasnog djelovanja vatrogasne postrojbe na gašenju požara, pružanju pomoći i spašavanju ljudi i materijalnih dobara kod drugih akcidentnih situacija, utvrđuje se:

- a) ukupan broj profesionalnih vatrogasaca koji je potreban u profesionalnim vatrogasnim postrojbama i minimalni broj profesionalnih vatrogasaca u ispostavama te postrojbe na području općina odnosno gradova, što se utvrđuje osobnom formacijom postrojbe;
- b) vrsta i broj vatrogasnih vozila, vrsta i količina potrebne opreme i materijalno tehničkih sredstava, što se utvrđuje materijalnom formacijom postrojbe.

(2) Sukladno s podacima utvrđenim u planu zaštite od požara, izrađuje se osobna i materijalna formacija zajedničke odnosno samostalne profesionalne vatrogasne postrojbe općina i gradova, koju utvrđuje općinski načelnik odnosno gradonačelnik na prijedlog Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo.

(3) Profesionalna vatrogasna postrojba dužna je vatrogasnu opremu, vozila, materijalno tehnička i druga sredstva stalno održavati u ispravnom stanju i pripravnosti, u za to predviđenim objektima i održavanje vršiti prema nuputcima proizvođača, o čemu postrojba vodi posebnu evidenciju čiji sadržaj se utvrđuje u propisu iz članka 59. ovog Zakona.

(4) Profesionalne vatrogasne postrojbe opremu i sredstva za gašenje požara koja nisu potrebna tim postrojbama, ne mogu prodavati i obvezno ih daju dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama na korištenje bez naknade, o čemu odlučuje općinski načelnik odnosno gradonačelnik.

Članak 57. **(Dužnosti profesionalnog vatrogasca)**

(1) Profesionalni vatrogasac za vrijeme obavljanja poslova iz nadležnosti profesionalne vatrogasne postrojbe je obvezan:

- a) pridržavati se pravila službe i naročito ne smije biti pod utjecajem alkohola, opojnih droga ili omamljujućih lijekova;
- b) za vrijeme dužnosti nositi vatrogasnu odoru, a pri gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i propisanu osobnu zaštitnu opremu.

(2) Ako zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe, odnosno rukovoditelj akcije gašenja požara, ocjeni da profesionalni vatrogasac ne ispunjava uvjete iz stavka (1) ovog članka, udaljuje ga sa posla sukladno s pravilima službe i podnosi prijavu za pokretanje disciplinskog postupka.

(3) Profesionalni vatrogasac ne smije nositi vatrogasnu odoru u slučaju kada se ne nalazi na službenoj dužnosti ili vatrogasnoj intervenciji.

Članak 58. **(Službena iskaznica vatrogasca)**

(1) Profesionalni vatrogasac je obvezan nositi službenu iskaznicu za vrijeme vatrogasne intervencije i obavljanja službene dužnosti.

(2) Oblik i sadržaj službene iskaznice profesionalnog vatrogasca propisuje Županijska uprava.

(3) Službenu iskaznicu profesionalnom vatrogascu izdaje zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe, a o izdanim službenim iskaznicama vodi se evidencija.

Članak 59.

(Vođenje evidencije u profesionalnim vatrogasnim postrojbama)

(1) Profesionalne vatrogasne postrojbe dužne su voditi evidenciju o aktivnostima u kojima je postrojba učestvovala (gašenje požara, spašavanje ljudi i materijalnih dobara u prirodnim i drugim nesrećama i drugim aktivnostima) iz članka 53. ovog Zakona, kao i radnom vremenu vatrogasaca iz članka 55. ovog Zakona.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencije propisuje Županijska uprava.

Članak 60.

(Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe)

(1) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe rukovodi tom postrojbom, i mora zadovoljavati uvjete utvrđene u pravilniku o unutarnjoj organizaciji profesionalne vatrogasne postrojbe ili tijela uprave općina i gradova u sklopu kojeg je postrojba, sukladno stavku (3) ovog članka.

(2) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe ima zamjenika, koji mora zadovoljavati iste uvjete predviđene za zapovjednika postrojbe.

(3) Uvjeti iz stavka (1) i (2) ovog članka se utvrđuju prema propisima koji se odnose na utvrđivanje radnih mjesta državnih službenika i namještenika tijela državne službe s tim da imaju:

a) VII stupanj stručne spreme iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti i tehničkih struka, koje se utvrđuju uredbom o pravilima službe za profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba, koju donosi Vlada Županije na prijedlog Županijske uprave;

b) za zapovjednika i zamjenika zapovjednika da imaju tri (3) godine radnog iskustva u struci u profesionalnim vatrogasnim postrojbama na poslovima zapovjednika voda ili odjeljenja;

c) položen ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara.

(4) Iznimno, odredbe u stavku (3) ovog članka se ne odnose na zatečene zapovjednike profesionalne vatrogasne postrojbe do veličine voda, koji na dan stupanja ovog Zakona nemaju VII (sedmi) stupanj stručne spreme, te isti mogu i dalje obavljati te poslove.

(5) U pravilniku o unutarnjoj organizaciji profesionalne vatrogasne postrojbe ili tijela uprave općina i gradova utvrđuju se i nazivi funkcija zapovjednika profesionalnih vatrogasnih postrojbi.

Članak 61.

(Postavljanje zapovjednika profesionalnih vatrogasnih postrojbi)

(1) Zapovjednika i zamjenika zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe postavlja općinski načelnik odnosno gradonačelnik, po proceduri predviđenoj za postavljenje

državnih službenika, prema odredbama iz članka 60, 87 i 88. ovog Zakona i propisima donesenim na temelju ovog Zakona.

(2) Zapovjednik i zamjenik zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe obvezno podnose izvještaj na kraju svake godine, koji razmatra odgovorna osoba iz stavka (1) ovog članka, i daje ocjenu uspješnosti.

(3) Ukoliko su dvije uzastopne ocjene rada negativne, odgovorna osoba iz stavka (1) ovog članka pokreće postupak razrješavanja dužnosti državnog službenika. Državni službenik može izjaviti žalbu Odboru za žalbe radi preispitivanja razrješavanja, sukladno sa člankom 65. Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 62.

(Ovlasti zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe)

(1) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe organizira i osigurava provođenje operativno-stručnog rada postrojbe, organizira i osigurava provođenje intervencijske spremnosti postrojbe, vodi i zapovijeda postrojbom u tijeku intervencije, organizira i osigurava provođenje stručnog osposobljavanja prema planu i programu uvježbavanja i kondicijske pripreme vatrogasaca radi održavanja njihove spremnosti za vršenje operativnih poslova gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, izrađuje osobnu i materijalnu formaciju postrojbe, osigurava realizaciju nabave materijalno tehničkih sredstva i opreme predviđene za rad postrojbe, u skladu sa materijalnom formacijom, vrši sve druge poslove koji se odnose na efikasno funkcioniranje vatrogasne postrojbe.

(2) Uredba o odori, nazivima funkcija i funkcionalnim oznakama profesionalnih vatrogasaca u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama, ovlasti zapovjednika tih postrojbi, zaštitnoj i radnoj odori i opremi vatrogasaca, koju donosi Vlada Županije na prijedlog Županijske uprave, određuje ovlasti zapovjednika i nižih zapovjednika vatrogasnih postrojbi, sukladno stavku (1) ovog članka.

Članak 63.

(Zapovjednik dobrovoljne vatrogasne postrojbe)

(1) Dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama koje su formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima i vatrogasnim postrojbama pravne osobe rukovodi zapovjednik te postrojbe.

(2) Zapovjednik dobrovoljne vatrogasne postrojbe rukovodi postrojbom u tijeku njene pripreme i izvođenja vatrogasne intervencije, brine o poslovima koji se odnose na popunu dobrovoljne postrojbe ljudstvom, tehničkim sredstvima i vatrogasnom opremom, planiranjem i provođenjem obuke osposobljavanja dobrovoljne vatrogasne postrojbe za efikasno vršenje poslova iz njene nadležnosti.

(3) Zapovjednika dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravne osobe imenuje nadležno tijelo vatrogasnog društva, odnosno pravne osobe.

(4) Za zapovjednika dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravne osobe može biti postavljena osoba koja ima najmanje srednju školsku spremu IV stupnja iz

oblasti zaštite od požara ili drugog tehničkog smjera i položen ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara u dobrovoljnom vatrogastvu.

(5) Polaganje stručnog ispita za rukovoditelja akcije gašenja požara u dobrovoljnom vatrogastvu polaže se prema programu obuke i osposobljavanja za dobrovoljne vatrogasce, kao i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce, koji propisuje Županijska uprava (članak 91. ovog Zakona).

Članak 64. (Rukovođenje i dužnost izlaska vatrogasne postrojbe)

(1) Zapovjednici profesionalnih, dobrovoljnih i vatrogasnih postrojbi pravnih osoba dužni su osigurati izlazak vatrogasne postrojbe kojom rukovode na vatrogasnu intervenciju, u uvjetima iz članka 76. ovog Zakona kao i u slučajevima kada to naredi nadležni Stožer civilne zaštite u slučaju proglašenja prirodne i druge nesreće, i da postupaju po naredbama nadležnog stožera civilne zaštite, što se vrši u uvjetima utvrđenim u člancima 74., 75., 78. 79., 80. i 81. ovog Zakona. Zapovjednici nižeg ranga su dužni postupati po zapovijedima višeg zapovjednika vatrogasne postrojbe.

(2) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe je član stožera civilne zaštite općine odnosno grada.

Članak 65. (Dobrovoljna vatrogasna društva)

Dobrovoljna vatrogasna društva djeluju kao udruge, a osnivaju se i prestaju sa radom sukladno Zakonu o udrugama i fondacijama a u odnosu na vatrogasnu djelatnost postupaju sukladno odredbama članka 67. do 69. ovog Zakona.

Članak 66. (Poslovi i ciljevi dobrovoljnih vatrogasnih društava)

(1) Dobrovoljna vatrogasna društva u okviru svoje djelatnosti u oblasti zaštite od požara mogu učestvovati u obavljanju poslova promocije zaštite od požara i vatrogastva, provođenju preventivnih mjera zaštite od požara, gašenju požara, spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama, ostvarivanju suradnje sa drugim institucijama i organizacijama u poslovima zaštite od požara i vatrogastva, provođenju stručnih savjetovanja i seminara i drugih oblika aktivnosti od značaja za vatrogasnu djelatnost i zaštitu od požara.

(2) U Statutu dobrovoljnog vatrogasnog društva određuju se poslovi iz stavka (1) ovog članka koje će obavljati društvo, što se određuje prema kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima kojima raspolaže vatrogasno društvo.

Članak 67. (Utemeljenje i rad dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi)

(1) Dobrovoljna vatrogasna društva mogu utemeljiti dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu veličine odjeljenja, voda ili čete, ako raspolažu kadrovskim, materijalnim i drugim uvjetima

koji su potrebni za rad te postrojbe, što se rješava u dogovoru sa Službom za civilnu zaštitu i vatrogastvo.

(2) Ako se na temelju procjene ugroženosti od požara i plana zaštite od požara općina odnosno gradova predvidi utemeljenje dobrovoljne vatrogasne postrojbe u određenim dobrovoljnim vatrogasnim društvima, ta vatrogasna društva su dužna, pod uvjetima iz stavka (1) ovog članka, utemeljiti tu postrojbu u roku koji je predviđen u planu zaštite od požara, što osigurava Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo. U tom slučaju financijska i druga sredstva potrebna za rad te vatrogasne postrojbe osigurava općina odnosno grad, što mora biti utvrđeno u planu zaštite od požara.

(3) Utemeljenje i rad dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz stavka (1) i (2) ovog članka, vrši se pod neposrednim nadzorom i uputama profesionalne vatrogasne postrojbe općina ili gradova na čijem području postrojba djeluje.

(4) Dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz stavka (1) i (2) ovog članka utemeljuju se i osposobljavaju za poslove zaštite od požara i gašenja požara šuma, na šumskom zemljištu, poljoprivrednim površinama, stambenim, gospodarskim i javnim objektima i prometnim sredstvima.

Članak 68.

(Osobna i materijalna formacija dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi)

(1) Poslove iz nadležnosti dobrovoljne vatrogasne postrojbe u vatrogasnom društvu mogu obavljati dobrovoljni vatrogasci koji ispunjavaju uvjete iz članka 88. ovog Zakona i koji imaju položen ispit za dobrovoljnog vatrogasca iz članka 91. ovog Zakona.

(2) U osobnoj formaciji dobrovoljne vatrogasne postrojbe utvrđuje se broj vatrogasaca, a u materijalnoj formaciji utvrđuje se vatrogasna oprema, materijalno tehnička i druga sredstva koja treba da ima ta postrojba.

(3) Osobnu i materijalnu formaciju utvrđuje nadležno tijelo vatrogasnog društva u suradnji sa zapovjednikom i zamjenikom zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe općina odnosno gradova na čijem području djeluje ta postrojba.

(4) Županija, općine, gradovi, pravne osobe i druge institucije mogu materijalno i na drugi način pomagati dobrovoljno vatrogasno društvo u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti koje su utvrđene ovim Zakonom.

Članak 69.

(Način proglašavanja dobrovoljnog vatrogasnog društva službom zaštite i spašavanja)

(1) Općinski načelnik odnosno gradonačelnik može određeno dobrovoljno vatrogasno društvo odnosno dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu proglasiti službom za zaštitu od požara što se vrši putem zaključivanja sporazuma između općina odnosno gradova i dobrovoljnih vatrogasnih društava.

(2) Sporazumom iz stavka (1) ovog članka se utvrđuju međusobna prava i obveze dobrovoljnog vatrogasnog društva i općina odnosno gradova u obavljanju poslova gašenja

požara i provođenja preventivnih mjera zaštite od požara, kao i način financiranja te službe za zaštitu od požara.

(3) Proглаšavanje dobrovoljnog vatrogasnog društva odnosno dobrovoljne vatrogasne postrojbe u tom društvu službom za zaštitu od požara, vrši se na način predviđen Uredbom o organiziranju službi zaštite i spašavanja u Županiji i pravilnikom o organiziranju službi zaštite i spašavanja od požara i postrojbi civilne zaštite, njihovim poslovima i načinu rada.

Članak 70. (Oblici udruživanja vatrogasaca)

(1) Vatrogasci se mogu, radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva, udruživati u saveze i druge oblike udruživanja, što se vrši sukladno sa Zakonom o udrugama i fondacijama.

(2) Vatrogasni savezi su udruge građana i upisuju se u registar udruga građana kod nadležnog tijela uprave, i oni su neprofitne pravne osobe.

Članak 71. (Vatrogasni savezi)

U statutu vatrogasnog saveza ili drugog oblika udruživanja može se predvidjeti da se savez bavi poslovima koji se odnose na pružanje stručne pomoći kod utemeljenja dobrovoljnih vatrogasnih društava i dobrovoljnih vatrogasnih postrojba, predlaganje mjera za unapređenje vatrogastva, razvoja samozaštite i tehničke kulture u oblasti zaštite od požara, donošenje pravila kojima se reguliraju pojedina pitanja od značaja za rad saveza i odnosi unutar saveza, organiziranje akcija na razvoju i promociji zaštite od požara i vatrogastva, ostvarivanje i uspostavljanje suradnje sa sličnim organizacijama u Bosni i Hercegovini i inozemstvu u pitanjima od zajedničkog interesa za zaštitu od požara i vatrogastva, sukladno s ovim Zakonom i propisima Županije.

Članak 72. (Vatrogasne postrojbe pravnih osoba)

(1) U planu zaštite od požara Županije, općina odnosno gradova određuju se pravne osobe koje su dužne utemeljiti vatrogasnu postrojbu ili na drugi način osigurati zaštitu od požara.

(2) Obvezu iz stavka (1) ovog članka imaju pravne osobe u kojima se proizvode, prerađuju, distribuiraju ili skladište zapaljive, eksplozivne i ostale opasne materije, u kojima zbog toga postoji povećana opasnost od požara ili eksplozija, što se određuje prema propisu iz članka 23. ovog Zakona.

(3) Pravne osobe koje upravljaju šumama i šumskim zemljištem dužne su utemeljiti vatrogasnu postrojbu ili službu za gašenje požara, specijalno opremljenu i obučenu za borbu protiv šumskih požara.

(4) Izuzetno pravne osobe iz stavka 3) ovog članka dok ne utemelje vatrogasnu postrojbu ili službu za gašenje požara mogu zaključiti sporazum sa profesionalnom, dobrovoljnom ili vatrogasnom postrojbom druge pravne osobe, ali najduže na godinu dana.

(5)Pravne osobe koje nisu obuhvaćene stavkom (2) i (3) ovog članka, samostalno odlučuju o potrebi utemeljenja vatrogasne postrojbe za svoje potrebe što vrše sukladno sa svojom procjenom ugroženosti od požara i potrebama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara pravne osobe.

Poglavlje VIII – Gašenje požara – Vatrogasna intervencija

Članak 73.

(Dužnost građana, pravnih osoba i tijela uprave u gašenju i dojavi požara)

(1)Svaki građanin koji primijeti požar dužan je da ga ugasi ako to može učiniti bez opasnosti za sebe i druge.

(2)Ukoliko građanin nije u mogućnosti da ugasi požar, dužan je da o požaru odmah izvjesti najbližu vatrogasnu postrojbu, operativni centar civilne zaštite ili policijsku postaju.

(3)Pravne osobe, tijela uprave i druge institucije u kojima dođe do požara ili kad saznaju za požar, dužni su pristupiti gašenju požara i istovremeno o tome odmah obavijestiti najbližu vatrogasnu postrojbu, operativni centar civilne zaštite ili policijsku postaju, što se vrši na način predviđen u propisu iz članka 46. stavak (3) ovog Zakona.

Članak 74.

(Gašenje požara na objektima stranih diplomatskih predstavništava, institucija BiH i vojnim objektima)

(1)U slučaju izbijanja požara na objektima stranih diplomatskih predstavništava, gašenju požara se pristupa tek po odobrenju ovlaštene osobe diplomatskog predstavništva, a do tada se vrši odbrana domicilnih objekata i prostora.

(2)Gašenje požara na objektima institucija Bosne i Hercegovine i vojnim objektima i prostorima obavlja se na zahtjev i uz prisustvovanje ovlaštene osobe institucije Bosne i Hercegovine odnosno Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

Članak 75.

(Angažiranje snaga i sredstava na gašenju požara i rukovođenje akcijom gašenja požara)

(1)Pravne osobe, tijela uprave, druge institucije i građani, dužni su pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom i drugim propisima, učestvovati u pomaganju gašenja požara, spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, staviti na raspolaganje svoj alat, prometna, tehnička i druga sredstva potrebna za gore navedene aktivnosti, koje zapovjedi nadležni stožer civilne zaštite.

(2)Na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom prvo se angažiraju profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba koje su formirane u Županiji, općinama i gradovima, a kada nisu dovoljne te postrojbe, vrši se angažiranje snaga i sredstava drugih službi zaštite i spašavanja koje su formirane u Županiji, općinama i gradovima i snaga i sredstava iz stavka (1) ovog članka.

(3) Do aktiviranja nadležnog stožera civilne zaštite, angažiranje vatrogasnih postrojbi na gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara, vrši zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe sa tog područja, a po aktiviranju nadležnog stožera, rukovođenje akcijama na ugroženom području vrše nadležni stožeri civilne zaštite, i te funkcije obavljaju dok se ne okonča vatrogasna intervencija, na način i pod uvjetima koji su utvrđeni u članku 78. do 80. ovog Zakona.

Članak 76. (Dužnost vatrogasne postrojbe u slučaju požara)

Zapovjednik vatrogasne postrojbe ili ispostave te postrojbe, čim dobije dojavu o pojavi požara na njenom području, dužan je odmah samoinicijativno organizirati izlazak postrojbe ili ispostave postrojbe na mjesto požara i pristupiti njegovom gašenju i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Članak 77. (Rukovođenje vatrogasnom intervencijom gašenja požara)

(1) Akcijom gašenja požara rukovodi rukovoditelj akcije gašenja požara vatrogasne postrojbe koja je prva počela gasiti požar.

(2) Kada je na mjestu intervencije prva počela da intervenira dobrovoljna vatrogasna postrojba ili vatrogasna postrojba pravne osobe, akcijom rukovodi rukovoditelj akcije gašenja požara te postrojbe do dolaska profesionalne vatrogasne postrojbe, kada rukovođenje intervencijom preuzima rukovoditelj akcije gašenja požara profesionalne vatrogasne postrojbe.

(3) Ako zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe koji rukovodi akcijom gašenja požara, ocijeni da angažiranim postrojbama, sredstvima i opremom, nije u mogućnosti uspješno završiti intervenciju, angažira sve ostale neangažirane vatrogasne postrojbe sa području te općine odnosno grada.

Članak 78. (Angažiranje dodatnih vatrogasnih snaga)

(1) Ako angažirane snage iz članka 77. ovog Zakona nisu dovoljne za izvršenje vatrogasne intervencije, zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe samostalno odlučuje o traženju pomoći vatrogasnih snaga drugih općina odnosno gradova sa područja Županije preko zapovjednika tih postrojbi, o čemu će se upoznat i rukovoditelja nadležne službe civilne zaštite i vatrogastva.

(2) Ako se gašenje požara ne može efikasno izvršiti snagama i sredstvima koje se angažiraju prema stavku (1) ovog članka, rukovoditelj nadležne Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo izvještava nadležni stožer civilne zaštite općine odnosno grada koji je ovlašten da poduzme mjere sukladno članku 79. ovog Zakona.

(3) Ako angažirane snage iz stavka (1) i (2) ovog članka nisu dovoljne za izvršenje vatrogasne intervencije, nadležni stožer civilne zaštite općine odnosno grada upoznat će ravnatelja Županijske uprave putem Operativnog centra civilne zaštite Županije, koji odlučuje o traženju pomoći snaga i sredstava drugih županija, Republike Srpske, Brčko Distrikta Bosne

i Hercegovine, Oružanih snaga BiH ili međunarodnih snaga. U tom slučaju ravnatelj Županijske uprave podnosi zahtjev za pomoć Federalnoj upravi za civilnu zaštitu putem Operativnog centra civilne zaštite Županije.

Članak 79.

(Ovlasti stožera civilne zaštite općina odnosno gradova)

(1) U uvjetima iz članka 78. stavak (2) ovog Zakona, nadležni stožer civilne zaštite općina odnosno gradova ovlašten je da poduzme slijedeće mjere:

- a)** zapovjediti svim profesionalnim, dobrovoljnim i vatrogasnim postrojbama pravnih osoba, službama zaštite i spašavanja i službama zaštite od požara koje pripadaju općini odnosno gradu učešće u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara, na području općine, grada ili Županije;
- b)** zapovjediti pravnim osobama, državnim tijelima, drugima institucijama, samostalnim radnjama i građanima da stave na raspolaganje alat, prometna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i za spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, kao i njihovo učešće u gašenju požara;
- c)** zapovjediti svim psiho-fizički sposobnim građanima sa područja općina, odnosno gradova starijim od 18 godina da učestvuju u obavljanju pomoćnih poslova na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom;
- d)** zapovjediti evakuaciju stanovništva i materijalnih dobara sa ugroženog područja.

(2) Vatrogasne postrojbe, pravne osobe, državna tijela, druge institucije, samostalne radnje i građani dužni su postupiti po zapovjedi nadležnog stožera civilne zaštite koja je donesena prema stavku (1) ovog članka.

Članak 80.

(Ovlasti stožera civilne zaštite Županije)

Realizaciju mjera koje naredi Županijski stožer civilne zaštite provode Zapovjednik ili po njegovom ovlaštenju Načelnik županijskog stožera civilne zaštite, ravnatelj Županijske uprave, zapovjednici profesionalnih vatrogasnih postrojbi, tijela uprave i pravne osobe na koje se zapovijed odnosi a koordinaciju predviđenih aktivnosti osigurava član županijskog stožera civilne zaštite zadužen za zaštitu od požara i vatrogastvo.

Članak 81.

(Postupanje po zapovjedi stožera civilne zaštite)

(1) Vatrogasne postrojbe, pravne osobe, tijela uprave, druge institucije i građani dužni su postupiti po zapovjedi stožera civilne zaštite iz članka 79. ovog Zakona, u odnosu na mjere koje budu utvrđene u zapovjedi stožera civilne zaštite o njihovom angažiranju na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području.

(2) U uvjetima iz članka 78. ovog Zakona, aktivirani nadležni stožeri civilne zaštite koriste svoje ovlasti iz članka 79. i 80. ovog Zakona, kao i sve druge ovlasti koje su za stožer civilne zaštite utvrđene u Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i funkcioniraju sve dok se ne završi vatrogasna intervencija.

(3)Zapovjednici vatrogasnih postrojbi koje su prema članku 78. ovog Zakona angažirane na gašenju požara, dužni su postupiti po zapovijedima stožera civilne zaštite, koje su donesene na temelju tih odredbi i osigurati njihovo provođenje na terenu.

Članak 82. **(Sigurnost i uspješnost gašenja požara)**

Kod gašenje požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu, na zaštićenim područjima i objektima i u drugim slučajevima kada je potrebno posebno stručno poznavanje tehnoloških postupaka i opasnosti u vezi sa tim postupcima (minirana i druga područja), rukovoditelj akcije gašenja požara dužan je ostvariti suradnju sa osobama koje su stručne za taj tehnološki postupak, i tako osigurati sigurno i uspješno gašenje požara, s tim da se gašenje požara u šumama i na šumskom zemljištu vrši na način predviđen propisima o šumama.

Članak 83. **(Ovlasti i mjere radi efikasnijeg i nesmetanog gašenja požara)**

(1)Radi efikasnijeg i neometanog gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijom, rukovoditelj akcije gašenja požara u obavljanju vatrogasne intervencije ima slijedeće ovlasti:

- a)** zabraniti pristup nepozvanim osobama i promet u blizini mjesta intervencije;
- b)** pozvati policiju u cilju osiguranja mjesta događaja, te poduzimati druge potrebne mjere radi sprečavanja nastanka štetnih posljedica;
- c)** zapovjediti evakuaciju ljudi i uklanjanje materijalnih dobara iz susjednih objekata koji su ugroženi, kao i poduzeti odgovarajuće mjere za sigurnost ljudi i materijalnih dobara koja se evakuiraju;
- d)** zapovjediti prekid dovoda električne energije i plina;
- e)** zapovjediti djelomično ili potpuno rušenje objekta preko kojeg bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može na drugi način spriječiti;
- f)** ograničiti djelomično ili potpuno dovod vode drugim potrošačima u zoni u kojoj se gasi požar ili u čitavom naselju radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara;
- g)** zapovjediti korištenje vode iz obližnjeg bunara, cisterni, rezervoara i sl. koji pripadaju pravnim osobama, državnim tijelima, samostalnim radnjama i pojedincima;
- h)** zapovjediti korištenje vozila pravnih osoba, državnih tijela, samostalnih radnji i pojedinaca radi prevoženja nastradalih ljudi do najbliže zdravstvene ustanove;
- i)** nasilno otvoriti zaključani objekt ili prostoriju zahvaćenu požarom radi uspješnog gašenja požara, spašavanja ljudi i materijalnih dobara i otklanjanja drugih opasnosti za ljude i materijalna dobra;
- j)** zapovjediti osobama koje stanuju u neposrednoj blizini intervencije i osobama koje se zateknu na mjestu intervencije, da pruže pomoć u intervenciji;
- k)** druge radnje koje su u funkciji uspješne vatrogasne intervencije.

(2)Mjere iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se rješenjem koje donosi rukovoditelj akcije gašenja požara s tim da te mjere može donijeti i inspektor za vatrogastvo i inspektor za zaštitu od požara.

(3) Izuzetno, mjere iz stavka (1) ovog članka, mogu se zapovjediti i usmeno, ako je neophodno hitno provođenje tih mjera s tim da se pisano rješenje mora izdati u roku od 24 sata.

(4) Žalba izjavljena na rješenje iz stavka (2) i (3) ovog članka, ne odlaže izvršenje rješenja.

(5) Pravne osobe, državna tijela, druge institucije i građani dužni su postupiti po rješenju rukovoditelja akcije gašenja požara, odnosno rješenju inspektora iz stavka (2) i (3) ovog članka.

Članak 84.

(Organiziranje zaštite od požara u periodu povećane opasnosti od požara)

(1) U tijeku ljetnog perioda kada traje turistička sezona i kada dolazi do značajnog povećanja broja ljudi na području općina odnosno gradova u Županiji, a time i do povećane opasnosti od izbijanja požara na otvorenom prostoru, i ako te općine odnosno gradovi svojim profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama nisu u mogućnosti samostalno osigurati efikasnu zaštitu od požara i gašenje požara, općinski načelnik odnosno gradonačelnik, na prijedlog nadležne Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo donijeti će plan prijema u radni odnos sezonskih vatrogasaca sa toga područja, na određeno vrijeme do šest mjeseci, i raspoređuju ih u profesionalnu vatrogasnu postrojbu, a koji ispunjavaju uvjete iz članka 87. ovog Zakona.

(2) Plan iz stavka (1) ovog članka definira: potreban broj sezonskih vatrogasaca, način angažiranja sezonskih vatrogasaca, način osiguranja materijalno-tehničkih sredstava i opreme, vrijeme angažiranja, financijska sredstva potrebna za plaće, naknade i druge troškove vatrogasaca i druga pitanja važna za organizaciju i izvršenje zadataka iz tog plana.

(3) Na temelju utvrđenog plana općinski načelnik i gradonačelnik donose rješenja o primanju sezonskih vatrogasaca u profesionalne vatrogasne postrojbe u kojem se uređuju pitanja definirana u planu iz stavka (2) ovog članka.

(4) Angažirani sezonski vatrogasci koji nemaju položen propisani ispit za profesionalnog vatrogasca, polažu ispit sukladno s propisom iz članka 90. ovog Zakona.

(5) U uvjetima iz stavka (1) uvodi se po potrebi pripravnost za rad zapovjednicima profesionalne vatrogasne postrojbe i profesionalnim vatrogascima. Za vrijeme provedeno u pripravnosti za rad pripada 20 % naknade od osnovne plaće za svaki sat. Evidenciju o vremenu pripravnosti vodi zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe.

Članak 85.

(Čuvanje tragova i osiguranje mjesta požara)

Rukovoditelji akcije gašenja požara iz članka 77. ovog Zakona odgovorni su za uspješno vođenje intervencije i čuvanje požarišta od ponovnog aktiviranja i dužni su sačuvati tragove i predmete koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka nastanka požara i osigurati mjesto požara do dolaska inspektora zaštite od požara odnosno policije.

Članak 86.

(Suradnja vlasnika i korisnika zemljišta, zgrada i drugih objekata)

(1)Vlasnici, odnosno korisnici zemljišta, zgrada i drugih objekata dužni su prilikom gašenja požara ili izvođenja drugih intervencija, vatrogascima i drugim učesnicima u gašenju požara dozvoliti:

- a) prelazak preko njihovog zemljišta, zgrada i drugih objekata, kao i njihovo korištenje za gašenje požara;
- b) uporabu njihovih zaliha vode za gašenje požara.

(2)Izvođenje radnji iz stavka (1) ovog članka rukovoditelj akcije gašenja požara na ugroženom području saopštava usmenom odlukom. Rješenje u pisanom obliku donosi zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe na prijedlog rukovoditelja akcije gašenja požara, najkasnije u roku 24 sata od početka izvođenja radnji iz stavka (1) ovog članka.

(3)Žalba izjavljena na usmeno ili pisano rješenje iz stavka (2) ovog članka ne odlaže izvršenje rješenja.

V- RADNO PRAVNI STATUS VATROGASACA I NAKNADE

Poglavlje IX - Radno pravni status vatrogasaca

Članak 87.

(Primjena pravnih propisa na radno pravni status profesionalnih vatrogasaca)

Na radne odnose profesionalnih vatrogasaca koji se nalaze na radu u profesionalnim vatrogasnim postrojbama primjenjuju se propisi o radnim odnosima koji važe za državne službenike i namještenike tijela državne službe i to:

- a) za zapovjednike profesionalnih vatrogasnih postrojbi, njihove zamjenike i profesionalne vatrogasce koji imaju visoku stručnu spremu, VII stupanj, važi Zakon o državnoj službi Federacije BiH;
- b) a za profesionalne vatrogasce koji imaju višu ili srednju stručnu spremu, VI odnosno IV stupanj, važi Zakon o namještenicima u tijelima državne službe Federacije BiH;
- c) odredbe ovog Zakona.

Članak 88.

(Uvjeti za zasnivanje radnog odnosa profesionalnog vatrogasca)

(1)Osoba koja se prima na radno mjesto profesionalnog vatrogasca, osim općih uvjeta, za zasnivanje radnog odnosa mora ispunjavati i sljedeće posebne uvjete:

- a)da ima najmanje III stupanj školske spreme odgovarajuće struke tehničkog smjera (vatrogasni, građevinski, metalski, kemijski, električarski, šumarski ili drugi smjer tehničke struke);
- b)da je tjelesno, psihofizički i zdravstveno sposoban za vršenje vatrogasne djelatnosti, što dokazuje potvrdom ovlaštene zdravstvene ustanove;

c) da se protiv njega ne vodi kazneni postupak, te da nije osuđivan za kazneno djelo protiv života, imovine i opće sigurnosti.

(2) Psihofizičku i zdravstvenu sposobnost za vršenje poslova vatrogasca utvrđuje nadležna zdravstvena ustanova prema važećim propisima.

(3) Primljeni kandidat koji nema položen ispit za profesionalnog vatrogasca, obavezan je taj ispit položiti na način i u roku propisan ovim Zakonom.

Članak 89.

(Stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca)

(1) Svi profesionalni vatrogasci uposleni u profesionalnim vatrogasnim postrojbama općina i grada podliježu obvezi stalnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja koje organiziraju i provode Županijska uprava i nadležne Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo.

(2) Stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca provodi se putem obuke, seminara, savjetovanja, vježbi, tečajeva ili drugih oblika koji se organiziraju i provode sukladno planu i programu koji donosi Županijska uprava, a koji realiziraju zapovjednici profesionalnih vatrogasnih postrojbi općina odnosno gradova. Profesionalni vatrogasci se mogu uputiti na stručnu obuku i osposobljavanje koje organiziraju i druge institucije kada se radi o pitanjima iz oblasti vatrogastva.

(3) Profesionalne vatrogasne postrojbe iz stavka (1) ovog članka dužne su da u okviru svoje redovne djelatnosti organiziraju i stalno provode stručno osposobljavanje, uvježbavanje i kondicijsku pripremu, radi održavanja i usavršavanja njihove spremnosti za vršenje operativnih poslova gašenja požara i pružanja pomoći i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, eksplozijom ili u drugim akcidentnim situacijama.

(4) Plan, program i način realiziranja obuke iz stavka (2) ovog članka, kao i sadržaj i način polaganja ispita donosi Županijska uprava.

(5) Provjera stručne i kondicijske spremnosti profesionalnih vatrogasaca provodi se najmanje jednom godišnje, a izvješće o realizaciji iste dostavlja se Županijskoj upravi.

(6) Sredstva za troškove stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz stavka (2), (3) i (4) ovog članka, osiguravaju zajednički Federalna uprava civilne zaštite i Županijska uprava.

(7) Školovanje osoba za prekvalifikaciju-dokvalifikaciju za zanimanje vatrogasac tehničar-vatrogasac može se obavljati samo u obrazovnim ustanovama, dok se praktični dio obuke obavlja u profesionalnim vatrogasnim postrojbama na teritoriji Županije, koje ispunjavaju tehničke i kadrovske uvjete propisane ovim Zakonom i drugim propisima.

(8) Program za prekvalifikaciju-dokvalifikaciju za zanimanje vatrogasac tehničar-vatrogasac donosi Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Županije, uz mišljenje Županijske uprave.

(9) Ovlaštenje za školovanje iz stavka (7) ovog članka daje Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Županije, uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova Županije i Županijske uprave.

(10) Tehničke uvjete koje mora zadovoljiti obrazovna ustanova i profesionalna vatrogasna postrojba za obavljanje školovanja iz stavka (7) propisuje Ministarstvo unutarnjih poslova Županije.

Članak 90. **(Ispit iz oblasti vatrogastva)**

(1) Ispit iz oblasti vatrogastva polažu:

- a) profesionalni vatrogasci, vatrogasci vježbenici i sezonski vatrogasci polažu stručni ispit za profesionalnog vatrogasca;
- b) zapovjednici profesionalne vatrogasne postrojbe, njihovi zamjenici i zapovjednici koji rukovode postrojbom za vrijeme gašenja požara polažu stručni ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara.

(2) Ispit iz stavka (1) ovog članka polaže se u sljedećim rokovima:

- a) profesionalni vatrogasci polažu ispit za profesionalnog vatrogasca u roku od šest mjeseci od dana prijema u radni odnos;
- b) vatrogasci vježbenici i sezonski vatrogasci polažu ispit za profesionalnog vatrogasca nakon tri mjeseca po isteku vježbeničkog odnosno sezonskog staža;
- c) osobe iz stavka (1) točka b) ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara polažu prije postavljenja na to radno mjesto, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana postavljenja, s tim da zapovjednici koji rukovode postrojbom za vrijeme gašenja požara ispit polažu nakon pet godina od položenog ispita za profesionalnog vatrogasca.

(3) Način polaganja i druga pitanja koja se odnose na polaganje ispita iz oblasti vatrogastva za osobe iz stavka (1) ovog članka, propisuje se u uredbi o sadržaju, uvjetima, načinu i programu polaganja ispita u oblasti vatrogastva koju donosi Vlada Županije na prijedlog Županijske uprave.

(4) Ispit za profesionalnog vatrogasca se polaže pred povjerenstvom koje imenuje ravnatelj Županijske uprave.

(5) Ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara polaže se pred povjerenstvom koga imenuje ravnatelj Federalne uprave civilne zaštite.

(6) U povjerenstvo iz stavka (4) se imenuju zapovjednici vatrogasnih postrojbi i druge osobe koje su stručne za materiju koja čini sadržaj tih ispita, što se bliže utvrđuje u propisu iz stavka (3) ovog članka.

(7) Troškove ispita snosi nadležno tijelo službe civilne zaštite i vatrogastva koje prijavljuje vatrogasce i starješine postrojbi na polaganje stručnog ispita.

(8) Stručni ispit položen pred povjerenstvom iz stavka (3) ovog članka važi za sve profesionalne vatrogasne postrojbe utemeljene na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 91. **(Stručno osposobljavanje i usavršavanje dobrovoljnih vatrogasaca)**

(1) Pripadnici dobrovoljne vatrogasne postrojbe utemeljene u dobrovoljnom vatrogasnom društvu, pripadnici vatrogasne postrojbe utemeljene u pravnoj osobi, portiri, zaštitari i recepcionari u pravnim osobama, državnim tijelima i drugim institucijama podliježu obvezi stručnog usavršavanja i osposobljavanja i polaganja stručnog ispita, iz oblasti vatrogasne djelatnosti, za stjecanje zvanja dobrovoljni vatrogasac.

(2) Obuka, osposobljavanje i način polaganja ispita iz stavka (1) ovog članka, bliže se definira u Programu obuke i osposobljavanja za stjecanje zvanja dobrovoljni vatrogasac, kao i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce, koji propisuje Županijska uprava.

(3) Osobe iz stavka (1) ovog članka, obuku i osposobljavanje prema programu iz stavka (2) ovog članka, prolaze u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi.

Članak 92. (Vatrogasac vježbenik)

(1) Općine i gradovi koje imaju profesionalnu vatrogasnu postrojbu, dužne su primati vatrogasce vježbenike, na vježbenički staž na period od šest mjeseci.

(2) Vatrogasac vježbenik mora ispunjavati uvjete iz članka 88. ovog Zakona, i da nije stariji od 25 godina života.

(3) Osoba primljena u radni odnos kao vježbenik polaže ispit za profesionalnog vatrogasca, sukladno s propisom iz članka 90. ovog Zakona.

Članak 93. (Provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti)

(1) Zapovjednici profesionalnih vatrogasnih postrojbi i profesionalni vatrogasci podliježu obvezi provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti jednom u dvije godine, s tim da se izuzetno u opravdanim slučajevima provjera sposobnosti može izvršiti i u kraćem roku, po preporuci nadležne zdravstvene ustanove za taj slučaj.

(2) Provjeru zdravstvene i psihofizičke sposobnosti zapovjednika vatrogasnih postrojbi, profesionalnih vatrogasaca i vatrogasaca u vatrogasnim postrojbama pravne osobe utvrđuje nadležna zdravstvena ustanova prema važećim propisima.

Članak 94. (Raspoređivanje profesionalnog vatrogasca u slučaju umanjene radne sposobnosti)

(1) Ako se provjerom zdravstvenog i psihofizičkog stanja, utvrdi da zapovjednik vatrogasne postrojbe ili profesionalni vatrogasac nije sposoban za obavljanje tog posla, raspoređuje se na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim preostalim radnim sposobnostima u okviru vatrogasne postrojbe, odnosno službe civilne zaštite i vatrogastva, a u slučaju da se ne može rasporediti na neko drugo odgovarajuće radno mjesto, onda se proglašava prekobrojnim.

(2)U uvjetima iz stavka (1) ovog članka, radno-pravni status zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe odnosno profesionalnog vatrogasca koji ima visoku stručnu spremu, a koji se proglašuje prekobrojnim rješava se po odredbama Zakona o državnoj službi Federacije Bosne i Hercegovine koje se odnose na prekobrojnost državnih službenika;

(3)U uvjetima iz stavka (1) ovog članka, radno-pravni status zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe odnosno profesionalnog vatrogasca koji ima višu ili srednju stručnu spremu, a koji se proglašuje prekobrojnim rješava se po odredbama Zakona o namještenicima u tijelima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine koje se odnose na prekobrojnost namještenika.

Članak 95. (Stožer osiguranja)

(1)Zapovjedniku profesionalne vatrogasne postrojbe i profesionalnom vatrogascu, koji vrše operativne poslove vatrogastva, staž osiguranja računa se u uvećanom trajanju od 15 mjeseci za 12 mjeseci efektivno provedenih na tim poslovima. Poslovi na kojima se priznaje uvećani staž i način uplate doprinosa za taj staž, uređuje se propisom Vlade Federacije BiH.

(2)Poslovi iz stavka (1) ovog članka na kojima se priznaje uvećani staž i način uplate doprinosa za taj staž, uređuje se Odlukom o utvrđivanju radnih mjesta u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju i načinom uplate doprinosa za staž osiguranja u uvećanom trajanju.

(3)Osobe iz stavka (1) ovog članka imaju kolektivno osiguranje od posljedica nesretnog slučaja za vrijeme obavljanja službenih poslova ili u svezi službenih poslova.

Članak 96. (Plaće i naknade)

1)Zbog posebnih uvjeta rada, težine, prirode posla i odgovornosti za obavljanje poslova vatrogastva iz članka 53. ovog Zakona, visina sredstava za plaće zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe, njihove zamjenike i profesionalne vatrogasce u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi, kao i za inspektore iz članka 120. stavak 1) i članka 123. stavak 2) ovog Zakona, određuju se kao za državne službenike i namještenike uvećana do 30%, a za ostale uposlenike tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva Županije, općina i gradova koji obavljaju operativne poslove, određuju se kao za državne službenike i namještenike, uvećana do 20%.

2)Radna mjesta iz stavka 1) ovog članka za koja pripada uvećanje plaće utvrđuju se u pravilniku o plaćama i naknadama tijela uprave civilne zaštite Županije, općina i gradova, a prema radnim mjestima koja su za profesionalnu vatrogasnu postrojbu utvrđena u pravilniku o unutarnjoj organizaciji tih tijela.

Članak 97. (Pravo profesionalnih vatrogasaca na jednokratnu novčanu pomoć)

(1)Profesionalni vatrogasac koji u sastavu profesionalne vatrogasne postrojbe ili po naredbi nadležnog zapovjednika vatrogasne postrojbe ili stožera civilne zaštite, učestvuje u vršenju vatrogasne djelatnosti, obuci, stručnom osposobljavanju ili vježbi, i bez svoje krivice

zadobije povredu ili oboli, te zbog toga kod njega nastupi tjelesno oštećenje od najmanje 20%, ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć čija se visina utvrđuje prema stupnju tjelesnog oštećenja.

(2) Ako profesionalni vatrogasac, u uvjetima iz stavka (1) ovog članka, izgubi život, pravo na jednokratnu novčanu pomoć pripada njegovoj obitelji i biti će sahranjen o trošku tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva u kojem se nalazi u radnom odnosu, u mjestu koje odredi njegova obitelj.

(3) Jednokratna novčana pomoć ostvaruje se po postupku i u visini koji je utvrđen u propisu koji donosi Vlada Županije za jednokratnu novčanu pomoć pripadnika civilne zaštite koji je donesen na temelju Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Članak 98.

(Pravo dobrovoljnih vatrogasaca i vatrogasaca pravnih osoba na jednokratnu novčanu pomoć)

(1) Prava utvrđena u članku 97. ovog Zakona, pod istim uvjetima pripadaju i vatrogascu dobrovoljne vatrogasne postrojbe iz vatrogasnog društva (u daljem tekstu: dobrovoljni vatrogasac), i vatrogascu iz vatrogasne postrojbe pravne osobe kada po naredbi nadležnog tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva, stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela, učestvuje u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, kao i u slučaju kada učestvuje na obuci, stručnom osposobljavanju, ili vježbi koje za dobrovoljne vatrogasne postrojbe odnosno vatrogasne postrojbe pravne osobe organiziraju tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva ili druga nadležna tijela vlasti.

(2) Ako dobrovoljni vatrogasac ili vatrogasac iz vatrogasne postrojbe pravne osobe za vrijeme vršenja zadatka iz stavka (1) ovog članka, bude povrijeđen, oboli ili izgubi život, ima prava utvrđena u članku 101. ovog Zakona.

Članak 99.

(Pravo dobrovoljnih vatrogasaca na novčanu naknadu u slučajevima intervencije i obuke)

(1) Dobrovoljni vatrogasac koji se nalazi u radnom odnosu u pravnoj osobi, tijelu uprave ili drugoj instituciji, kada po naredbi nadležne uprave civilne zaštite i vatrogastva, stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela, učestvuje u vatrogasnoj intervenciji za vrijeme radnog vremena, ima pravo na novčanu naknadu koja se ostvaruje na način utvrđen u članku 102. ovog Zakona.

(2) Dobrovoljni vatrogasac koji nije u radnom odnosu, kada učestvuje u vatrogasnim intervencijama, obuci, stručnom osposobljavanju ili vježbi, ima pravo na novčanu naknadu u visini prosječne neto plaće u Županiji prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, koja se određuje razmjerno vremenu koje je vatrogasac proveo u vatrogasnoj intervenciji, odnosno osposobljavanju, obuci ili vježbi.

(3) Ovu naknadu isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva koje je naredilo učešće dobrovoljnog vatrogasca u vatrogasnoj intervenciji, na provođenju stručnog osposobljavanja, obuci ili vježbi, odnosno čiji je stožer civilne zaštite naredio to učešće.

(4)Pravna osoba, tijelo uprave ili druga institucija u kojima se dobrovoljni vatrogasac nalazi u radnom odnosu dužni su omogućiti tom vatrogascu odsustvovanje sa posla kada je pozvan na vršenje poslova vatrogastva iz stavka (1) ovog članka.

Poglavlje X - Prava građana za vrijeme sudjelovanja u vatrogasnoj intervenciji

Članak 100.

(Prava građana za vrijeme sudjelovanja u vatrogasnoj intervenciji)

(1)Građani koji po naredbi nadležnog stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, pa bez svoje krivice zadobiju povredu ili obole, te zbog toga kod njih nastupi tjelesno oštećenje od najmanje 20% imaju pravo na jednokratnu novčanu pomoć koja se ostvaruje na način i pod uvjetima koji su utvrđeni u članku 97. ovog Zakona.

(2)U uvjetima iz stavka (1) ovog članka, građani imaju pravo na troškove prijevoza, smještaja i ishranu u tijeku vršenja tih poslova.

(3)Smještaj i ishrana osiguravaju se pod uvjetima ako sudjelovanje u gašenju požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara traje neprekidno duže od osam sati.

(4)Građani imaju pravo na naknadu za svoju uništenu ili oštećenu odjeću i obuću koja nastane u tijeku sudjelovanja u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara koja se određuje razmjerno vrijednosti uništene ili oštećene odjeće i obuće prema mjesnim prilikama koju utvrđuje povjerenstvo koga formira tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva iz stavka (5) ovog članka.

(5)Sredstva za naknade iz ovog članka osiguravaju se u proračunu Županije, općina i gradova, koje obračunava i isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva čiji je stožer civilne zaštite zapovjedio učešće građana u gašenju požara i spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara.

Članak 101.

(Prava građana u slučajevima povrjeđivanja, bolesti, invalidnosti i smrti kao neposrednih posljedica vršenja zadataka na gašenju požara)

(1)Kada po zapovjedi nadležnog stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela građani sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, pa budu povrijeđeni ili nastupi bolest ili invalidnost, kao neposredna posljedica vršenja zadataka na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, imaju po tom temelju prava iz mirovinskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao za slučaj povrede na radu.

(2)Članovi obitelji građana koji su u uvjetima iz stavka (1) ovog članka izgubili život, imaju prava iz mirovinskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao da su izgubili život za slučaj povrede na radu. U ovom slučaju obitelji pripada i pravo na troškove sahrane.

(3)Prava iz stavka (1) i (2) ovog članka, ostvaruju se na način i pod uvjetima koji su utvrđeni u zakonu i drugim propisima o mirovinskom, invalidskom i zdravstvenom osiguranju na temelju ozljede na radu.

(4)Troškove sahrane iz stavka (2) ovog članka isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite čiji je stožer civilne zaštite ili drugo nadležno tijelo naredilo učešće građana u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Članak 102.

(Naknade osobama u radnom odnosu za sudjelovanje u vatrogasnoj intervenciji)

(1)Osobe u radnom odnosu koje po zapovijedi nadležnog stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela, sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, imaju pravo na novčanu naknadu koju obračunava i isplaćuje pravna osoba, tijelo uprave ili druga institucija kod koje se ta osoba nalazi u radnom odnosu.

(2)Naknada se obračunava u visini njegove prosječne mjesečne plaće utvrđene u prethodnom mjesecu prije učešća u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara razmjerno vremenu provedenom na vršenju tih poslova.

(3)Vrijeme provedeno na gašenju požara iz stavka (1) ovog članka, računa se u radni staž a doprinos za mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje plaća pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija kod koje se ta osoba nalazi u radnom odnosu.

(4)Pravna osoba, državno tijelo ili druga institucija koja je izvršila isplatu naknade iz stavka (1) ovog članka, ima pravo podnijeti zahtjev za nadoknadu isplaćene naknade.

(5)Zahtjev iz stavka (4) ovog članka se podnosi tijelu uprave civilne zaštite čiji je stožer civilne zaštite naredio učešće tih osoba na gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Članak 103.

(Naknade nezaposlenih i drugih osoba za sudjelovanje u vatrogasnoj intervenciji)

(1)Osobe koje samostalno obavljaju neku djelatnost i koje po zapovijedi nadležnog stožera civilne zaštite ili drugog nadležnog tijela, sudjeluju u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, imaju pravo na novčanu naknadu ako je sudjelovanje trajalo najmanje osam ili više sati.

(2)Tu naknadu na zahtjev te osobe isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva čiji je stožer civilne zaštite naredio sudjelovanje tih osoba u gašenju požara, s tim da te osobe same vrše uplatu doprinosa za mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje iz osobnih sredstava.

(3)Novčana naknada iz stavka (1) ovog članka obračunava se u visini prosječne dnevne zarade koja se dobije od prosječne mjesečne neto plaće u Federaciji BiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, o čemu se donosi rješenje.

(4)U uvjetima iz stavka (1) ovog članka, novčana naknada pripada i neuposlenoj osobi, koju ostvaruje na način predviđen u odredbama stavka (1) i (2) ovog članka.

Članak 104.

(Naknade štete za oštećena ili uništena materijalna sredstva korištena u akciji gašenja požara)

(1)Građani, pravne osobe, tijela uprave i druge institucije koji su po zapovjedi nadležnog stožera civilne zaštite, za vrijeme vatrogasne intervencije iz članka 78., 79. i 80. ovog Zakona, za potrebe gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, dali alat, prijevozna, tehnička i druga sredstva, imaju pravo na naknadu štete koja nastane oštećenjem ili uništenjem tih sredstava tijekom korištenja u akcijama gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

(2)Naknadu štete na zahtjev građana, pravne osobe, tijela uprave ili druge institucije obračunava i isplaćuje tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva čiji je stožer civilne zaštite zapovjedio predaju sredstava iz stavka (1) ovog članka.

(3)Naknada se isplaćuje u visini stvarne štete prema mjesnim prilikama koju utvrđuje povjerenstvo koga formira tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva čiji je stožer zapovjedio predaju sredstava iz stavka (1) ovog članka.

Članak 105.

(Naknade štete i troškova vatrogasnih postrojbi nastalih učešćem u gašenju požara na području druge općine, grada, županije)

(1)Kada je profesionalna vatrogasna postrojba općine odnosno grada, dobrovoljna vatrogasna postrojba ili vatrogasna postrojba pravne osobe, po zapovjedi nadležnog stožera civilne zaštite, učestvovala u gašenju požara na području druge županije, općine ili grada, ima pravo na naknadu:

- a) za oštećenu ili uništenu opremu, tehnička i druga sredstva korištena u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom;
- b) za sredstva utrošena za gašenje požara (gorivo, dnevnice i druge troškove).

(2)Naknadu za štete i troškove iz stavka (1) ovog članka, utvrđuje povjerenstvo koje se formira prema članku 104. stavak (3) ovog Zakona, a određuje se u visini stvarne štete, odnosno u visini učinjenih troškova prema mjesnim prilikama, a realizira se na način propisan u stavku (3),(4) i (5) ovog članka.

(3)Naknade i troškove iz stavka (1) ovog članka snosi Županija, općina ili grad, koji su tražili pomoć u gašenju požara na njihovom području, a isplaćuje se u roku od 30 dana od završene vatrogasne intervencije.

(4)Županija, općine ili gradovi koji su isplatili naknadu troškova iz stavka (1) ovog članka imaju pravo na nadoknadu tih troškova i štete koju ostvaruju od pravnih osoba, državnih tijela drugih institucija i građana za koje se pravosnažnom odlukom utvrdi da su namjerno prouzrokovali taj požar. Sudski postupak protiv pravnih osoba, tijela i institucija iz ovog stavka pokreće se tužbom koju podnosi tijelo uprave civilne zaštite Županije, općine

odnosno grada na čijem je području vršena vatrogasna intervencija, odnosno gdje je gašen požar.

(5) Pravna osoba ili druga institucija dužni su nadoknaditi štetu i troškove iz stavka (1) ovog članka koje je imala profesionalna vatrogasna postrojba općine ili grada za vrijeme njihovog angažiranja na gašenju požara na objektima i materijalnim dobrima pravne osobe, odnosno druge institucije. Ta naknada i troškovi se ostvaruju na zahtjev tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva Županije, općina ili gradova čije su vatrogasne postrojbe učestvovala u gašenju požara, a ostvaruje se temeljem stavka (2) ovog članka.

Članak 106.

(Naknada štete pravnim osobama, državnim tijelima, institucijama i građanima nastale na materijalnim dobrima korištenim u gašenju požara)

(1) Pravnim osobama, državnim tijelima, drugim institucijama i građanima pripada naknada štete koja nastane na njihovim materijalnim dobrima koja se koriste u gašenju požara temeljem zapovijedi koje se donose temeljem članka 83. stavak (1) točke e), g), h), i) i k) ovog Zakona.

(2) Šteta koja nastane prema stavku (1) ovog članka, nadoknađuje se u visini stvarne štete prema mjesnim prilikama koju utvrđuje povjerenstvo koje se formira prema članku 104. stavak (3) ovog Zakona.

(3) Naknadu štete iz stavka (2) ovog članka plaća Županija, općina ili grad na čijem je području gašen požar, a nadoknada isplaćene naknade vrši se na način predviđen u članku 105. ovog Zakona.

(4) Pravo na naknadu štete iz stavka (1) ovog članka nemaju građani, pravne osobe, državna tijela i druge institucije, ako je korištenje materijalnih dobara vršeno radi gašenja požara na njihovim objektima i materijalnim dobrima.

Članak 107.

(Naknada štete vlasnicima ili korisnicima materijalnih dobara korištenih u gašenju požara)

(1) Vlasnici odnosno korisnici materijalnih dobara imaju pravo na naknadu štete koja nastane na njihovim materijalnim dobrima koja su korištena prilikom izvođenja vatrogasne intervencije prema članku 86. ovog Zakona.

(2) Stvarnu štetu prema mjesnim prilikama plaća Županija, općina ili grad čiji je rukovoditelj akcije gašenja požara zapovjedio korištenje tih sredstava, a obračun i isplatu štete vrši tijelo uprave civilne zaštite i vatrogastva kome pripada taj rukovoditelj akcije, koju utvrdi povjerenstvo koja se formira prema članku 104. stavak (3) ovog Zakona.

Članak 108.

(Način procjene štete)

Procjena štete na materijalnim dobrima i drugoj imovini pravnih osoba, tijela uprave, drugih institucija i građana koja nastane od požara i eksplozija vrši se prema Uredbi o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća.

VI - FINANCIRANJE ZAŠTITE OD POŽARA I VATROGASTVA

Članak 109. (Financiranje zaštite od požara)

(1) Financijska sredstva potrebna za organiziranje, provođenje i unapređenje mjera zaštite od požara predviđenih ovim Zakonom, te obučavanje i osposobljavanje uposlenih osoba planiraju i osiguravaju pravne osobe, tijela uprave i druge institucije svaki za svoje građevine, prostore i zaposlene osobe.

(2) Financijska sredstva za potrebe iz stavka (1) ovog članka, planiraju se i osiguravaju svake godine u okviru financijskog plana pravne osobe, tijela uprave i druge institucije, u okviru sredstava za obavljanje njihove redovne djelatnosti.

Članak 110. (Financiranje vatrogastva)

Vatrogasna djelatnost predviđena ovim Zakonom financira se iz:

- a)** Proračuna Županije u visini od 0,5% do 1% od poreznih prihoda proračuna za obveze utvrđene u članku 111. ovog Zakona, a što utvrđuje Vlada prijedlogom proračuna;
- b)** Proračuna općina odnosno grada za obveze utvrđene u članku 112. ovog Zakona za tekuću godinu;
- c)** sredstava pravnih osoba i vatrogasnih društava;
- d)** premija osiguranja;
- e)** dragovoljnih priloga ili poklona pravnih i fizičkih osoba;
- f)** međunarodne pomoći;
- g)** drugih namjenskih izvora utvrđenih ovim i drugim zakonima.

Članak 111.

(1) Županija financira:

- a)** vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva iz članaka 7. do 9. ovog Zakona koja su u nadležnosti Županije i Županijske uprave;
- b)** pružanje materijalne pomoći profesionalnim vatrogasnim postrojbama općina i gradova na području Županije;
- c)** istraživačke i razvojne projekte od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo;
- d)** organiziranje, provođenje stručne obuke i osposobljavanje vatrogasaca i drugih osoba za obavljanje vatrogasne djelatnosti;
- e)** pružanje pomoći dobrovoljnim vatrogasnim društvima i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama tih društava sa područja Županije, za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo;
- f)** naknade plaća i druge naknade predviđene ovim Zakonom za građane i osobe u radnom odnosu za njihovo učešće u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, kao i naknade za korištenje njihovih prijevoznih i materijalno tehničkih sredstava i opreme koja se koriste u gašenju požara po zapovijedi Županijskog stožera civilne zaštite;
- g)** druge potrebe u oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti iz nadležnosti Županije.

(2)Financijska sredstva za financiranje zadataka iz stavka (1) ovog članka, planiraju se i osiguravaju u Proračunu Županije na prijedlog Županijske uprave.

Članak 112. (Financiranje iz proračuna općina, gradova)

(1)Općine odnosno gradovi financiraju:

- a) vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva iz članka 10. i 11. ovog Zakona koja su u nadležnosti općina, gradova i Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo;
- b) utemeljenje, organiziranje i materijalno opremanje profesionalne vatrogasne postrojbe općina odnosno gradova i stručnu obuku i osposobljavanje profesionalnih vatrogasaca;
- c) pružanje pomoći dobrovoljnim vatrogasnim udrugama i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama tih udruga za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo;
- d) naknade plaća i druge naknade predviđene ovim Zakonom za građane i osobe u radnom odnosu za njihovo učešće u gašenju požara, kao i naknade za korištenje njihovih prijevoznih, tehničkih i drugih sredstava i opreme koja se koriste u gašenju požara po zapovjedi općinskog odnosno gradskog stožera civilne zaštite;
- e) druge potrebe iz oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti iz nadležnosti općine, odnosno grada.

(2)Financijska sredstva za financiranje zadataka iz stavka (1) ovog članka, planiraju se i osiguravaju u proračunu općina odnosno gradova na prijedlog Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo.

Članak 113. (Financiranje iz premije osiguranja)

(1)Društva za osiguranje i druge pravne osobe, koja se bave osiguranjem imovine pravnih i fizičkih osoba, dužna su izdvajati financijska sredstva za zaštitu od požara i vatrogastvo iz premije osiguranja imovine od požara i prirodnih sila u iznosu od 6%, a 1% sredstava od naplaćene funkcionalne premije osiguranja, koja se odnose na osiguranje motornih vozila.

(2)Sredstva iz stavka (1) ovog članka, uplaćuju se na račun proračuna (riznice) Županije, a vode se na posebnom jedinstvenom transakcijskom računu proračuna Federacije, Županije, općine i grada. Ta sredstva se raspodjeljuju tako što 10 % pripada Federaciji, 20 % Županiji od čega 4% za dobrovoljne vatrogasne postrojbe formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima na nivou Županije i 70 % općini odnosno gradu od čega 6% za dobrovoljne vatrogasne postrojbe formirane u dobrovoljnim vatrogasnim društvima u općini odnosno gradu, u kojoj su ta sredstva ostvarena.

(3)Sredstva na transakcijskom računu iz stavka (2) ovog članka, koja nisu utrošena akumuliraju se sa sredstvima koja se prikupljaju u tijeku naredne godine.

(4)Sredstva iz stavka (2) ovog članka, mogu se koristiti samo za nabavku i održavanje vatrogasne opreme, materijalno tehničkih sredstava za vatrogasne postrojbe, stručno

obučavanje i osposobljavanje vatrogasaca, udruživanje sredstava sa drugim nivoima vlasti za kupovinu materijalno-tehničkih sredstava i opreme za potrebe zaštite od požara i vatrogastva.

(5)Uvjete, prioritete i način korištenja sredstava iz stavka (2) ovoga članka, utvrđuje:

a)za sredstva Županije-Vlada županije na prijedlog Županijske uprave;

b)za sredstva općina odnosno gradova općinska odnosno gradska vijeća na prijedlog načelnika odnosno gradonačelnika.

(6)Kontrolu obračunavanja uplate, te raspodjelu sredstava za potrebe zaštite od požara i vatrogastva iz stavka (1) ovog članka, vrše mjerodavna tijela i službe Ministarstva financija Županije.

Članak 114. (Financiranje iz drugih izvora)

(1)Općine i gradovi sukladno članku 110. točka (g) ovog Zakona, a u svezi s člankom 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, mogu donijeti odluku o naknadama odnosno pristojbama za zaštitu od požara i vatrogastvo.

(2)Obveznike, visinu naknade odnosno pristojbe i način prikupljanja, iz stavka (1) ovog članka, kao i druga pitanja utvrđuju se posebnom odlukom općinskog odnosno gradskog vijeća.

(3)Pravne osobe koje formiraju vlastitu profesionalnu vatrogasnu postrojbu isključuju se od obveze plaćanja naknade iz stavka (1) ovog članka.

(4)Sredstva iz stavka (1) ovog članka mogu se koristiti isključivo za namjene iz članka 113. stavak (5) ovog Zakona.

Članak 115. (Financiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava)

Dobrovoljna vatrogasna društva financiraju se iz sredstava koja osiguravaju utemeljitelji društava, donacija i drugih vrsta pomoći fizičkih i pravnih osoba, kao i sredstava koja se za njihove aktivnosti osiguraju u proračunu Županije, općina i gradova.

Članak 116. (Financiranje vatrogasnih saveza)

Vatrogasni savezi financiraju se članarinom svojih članova, donacijama i drugim vrstama pomoći pravnih i fizičkih osoba, kao i sredstvima koja se za aktivnosti saveza osiguraju u proračunu općina i gradova.

Članak 117. (Financiranje vatrogasnih postrojbi pravnih osoba)

Vatrogasne postrojbe koje utemeljuju pravne osobe za svoje potrebe financiraju se iz sredstava koja osigurava pravna osoba u okviru sredstava za ostvarivanje svoje redovne djelatnosti.

VII - UPRAVNI NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Članak 118.

(Nadležnost za vršenje upravnog nadzora)

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovog Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega, u pitanjima koja su u nadležnosti Županije vrše:

- a) Županijska uprava za pitanja koja su stavljena u njenu nadležnost;
- b) Ministarstvo unutarnjih poslova Županije za pitanja koja su stavljena u njegovu nadležnost;
- c) Ministarstvo financija Županije u odnosu na uplatu sredstava iz članka 113. ovog Zakona;
- d) druga županijska ministarstva u odnosu na pitanja u kojima su oni, temeljem ovog Zakona, donijeli odgovarajuće podzakonske propise ili tehničke standarde u oblasti zaštite od požara.

(2) Upravni nadzor iz stavka (1) ovog članka se ostvaruje u pravnim osobama, županijskim tijelima uprave, Službama za civilnu zaštitu i vatrogastvo.

(3) Upravni nadzor obuhvata uvid i kontrolu zadataka i aktivnosti koje se odnose na provođenje mjera zaštite od požara, pregled akata i dokumentacije iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva, pružanje stručne pomoći, traženje podataka i obavijesti o obavljanju poslova zaštite od požara i provođenja vatrogasne djelatnosti, poduzimanje odgovarajućih mjera na pravilnom postupanju u primjeni ovog Zakona i rješavanje u prvostupanjskom upravnom postupku u slučajevima predviđenim ovim Zakonom.

(4) Pravne osobe, državna tijela i druge institucije dužne su dostaviti tražene podatke i dokumentaciju koju zatraži Ministarstvo unutarnjih poslova Županije i Županijska uprava.

Članak 119.

(Predmet upravnog nadzora)

Upravni nadzor iz članka 118. ovog Zakona, odnosi se na nadzor nad zakonitošću poduzetih aktivnosti i mjera u oblasti zaštite od požara i poslova vatrogasne djelatnosti, prema ovom Zakonu.

VIII - INSPEKCIJA ZA ZAŠTITU OD POŽARA I VATROGASTVO

Poglavlje XI- Inspekcijski nadzor iz nadležnosti Županijske uprave iz oblasti vatrogastva

Članak 120.

(1) Županijski inspektori za vatrogastvo iz Županijske uprave (u daljem tekstu inspektori za vatrogastvo), u okviru svoje nadležnosti, vrše inspekcijski nadzor u skladu sa ovim Zakonom i pravilima tehničke struke, u općinama i gradu i svim pravnim osobama od značaja za Županiju, općine i gradove, a koja su utvrđena u odredbama stavka (2) ovog članka.

(2)U oblasti vatrogastva inspekcijski nadzor se vrši sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim temeljem ovog Zakona, koji se odnosi na:

- a) nadzor nad provođenjem onih mjera koje su od značaja za efikasno izvršenje vatrogasne intervencije;
- b) osobne i materijalne formacije vatrogasnih postrojbi općina i gradova, popunjenost tih postrojbi vatrogascima koji ispunjavaju propisane uvjete, pravilnost čuvanja tehničkih sredstava i vatrogasne opreme, njeno održavanje u ispravnom stanju, provođenje obuke, stručno osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca tih postrojbi prema utvrđenim planovima i programima obuke;
- c) vođenje propisane evidencije iz članka 59. ovog Zakona i pravilnost postavljanja zapovjednika postrojbi na način predviđen ovim Zakonom;
- d) utemeljenje vatrogasnih postrojbi u pravnim osobama prema članku 72. ovog Zakona;
- e) vršenje poslova iz oblasti vatrogastva iz nadležnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava sukladno odredbama članka 65. do 68. ovog Zakona;
- f) usklađenost općih akata vatrogasnih društava i njihovih saveza s odredbama članaka 65. do 68. i članka 70. ovog Zakona;
- g) primanje vatrogasaca vježbenika na vježbenički staž sukladno odredbama članka 92. ovog Zakona;
- h) rješavanje zahtjeva građana i drugih osoba u vezi ostvarivanja naknada sukladno odredbama članaka 100. do 108. ovog Zakona;
- i) organiziranje i provođenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja dobrovoljnih vatrogasaca sukladno s člankom 91. ovog Zakona.
- j) donošenje propisa kojim se uređuje organizacija i funkcioniranje oblasti vatrogastva na području općina odnosno gradova i njihova usklađenost sa ovim Zakonom.

(3)Poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti Županijske uprave iz oblasti vatrogastva obavljaju Županijski inspektori za vatrogastvo koji imaju prava i dužnosti inspektora utvrđena u Zakonu o organizaciji uprave u Županiji.

(4)Inspektori za vatrogastvo, mogu biti osobe koje imaju najmanje visoku stručnu spremu, VII stupanj, iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti i tehničkih struka koje su utvrđene u članku 127. stavak (5) Zakona o organizaciji uprave HNŽ, i najmanje pet godina radnog staža u struci.

(5)Županijska uprava donosi propis o sadržaju i načinu vršenja poslova inspekcijskog nadzora iz stavka (2) ovog članka.

(6)Inspekcijski nadzor se provodi po pravilima Zakona o upravnom postupku.

(7)Županijska uprava donosi plan i program stručnog osposobljavanja i usavršavanja inspektora za vatrogastvo, organizira i provodi tu obuku.

Članak 121. (Rješenje inspektora za vatrogastvo)

(1)Sve mjere koje inspektor za vatrogastvo naredi, pri vršenju inspekcijskog nadzora, vrše se rješenjem.

(2) Inspektor za vatrogastvo, pri vršenju inspekcijskog nadzora iz članka 120. stavka (2) ovog Zakona, može narediti svaku mjeru kojom se može otkloniti ili spriječiti nastanak negativnih posljedica i kojom se osigurava postupanje u tim pitanjima na način predviđen člankom 133. Zakona o organizaciji uprave HNŽ.

(3) Protiv rješenja inspektora za vatrogastvo može se izjaviti žalba Županijskoj upravi u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(4) Žalbu rješava nadležni rukovoditelj Županijske uprave čiji je inspektor donio rješenje.

(5) Rješenje doneseno po žalbi iz stavka (3) ovog članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(6) Pravne osobe, državna tijela i druge institucije iz članka 120. ovog Zakona, kod kojih se vrši inspekcijski nadzor, dužna su postupiti po rješenju županijskog inspektora.

Poglavlje XII- Inspekcijski nadzor iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova Županije iz oblasti zaštite od požara

Članak 122. (Nadležnosti inspekcije Ministarstva unutarnjih poslova)

Ministarstvo unutarnjih poslova Županije vrši nadzor nad zakonitošću rada institucija koje imaju javne ovlasti u oblasti zaštite od požara i poslove inspekcijskog nadzora nad provođenjem mjera zaštite od požara određenih ovim Zakonom i planovima zaštite od požara, kao i nad provođenjem propisa o tehničkim normativima i standardima koji se odnose na zaštitu od požara.

Članak 123.

(1) Ministarstvo unutarnjih poslova Županije vrši inspekcijski nadzor u oblasti zaštite od požara sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim temeljem ovog Zakona, koji se odnosi na:

- 1) skladištenje eksplozivnih tvari za uporabu u privredi;
- 2) objekte i postrojenja za proizvodnju energije nazivne snage do 35 MW;
- 3) skladištenje zapaljivih tečnosti kapaciteta do 1. 000 m³;
- 4) skladištenje zapaljivih plinova u bocama kapaciteta do 5. 000 kg;
- 5) skladištenje zapaljivih plinova kapaciteta do 30 m³;
- 6) industrijske objekte (farmaceutske, kemijske, tekstilne, drvne i druge industrije) na području Županije;
- 7) trgovinski promet pirotehničkih sredstava;
- 8) nadzor u pravnim osobama, tijelima uprave i drugim institucijama kojima je povjerenje na upravljanje područje prirodnog i kulturno-povijesnog naslijeđa od značaja za Županiju, općine i gradov;
- 9) nadzor u tijelima uprave i drugim institucijama koje se bave poslovima arhive i arhivske građe iz nadležnosti Županije, općina i gradova;
- 10) objekte za masovno okupljanje građana (koncertne i športske dvorane, stadioni i td.);

- 11) objekte u vlasništvu Županije, općina i gradova;
- 12) objekte fizičkih i pravnih osoba i objekte u državnom ili privatnom vlasništvu koji nisu u kategoriji industrijskih objekata;
- 13) suradnju u akcijama policije, vezanim za kontrolu prometa eksplozivnih i drugih opasnih materija iz nadležnosti Županije;
- 14) rad operativnih ekipa na razjašnjenju uzroka i utvrđivanju odgovornosti za nastanak požara, eksplozija i akcidenata sa opasnim materijama u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova Županije;
- 15) nadzor u pravnim osobama koje obavljaju kontrolu ispravnosti, servisiranje i održavanje aparata za gašenje početnog požara i poslove ispitivanja i funkcionalnosti ugrađenog sustava aktivne zaštite od požara;
- 16) pravnim osobama iz članka 30. stavak (1) ovog Zakona.
- 17) organiziranje i provođenje zaštite od požara u tijelima uprave, pravnim osobama i drugim institucijama;
- 18) programiranje razvoja zaštite od požara, sukladno odredbom članka 12. ovog Zakona.
- 19) donošenje planova zaštite od požara općina, grada i pravnih osoba od značaja za Županiju, općine i gradove sukladno odredbama članka 10. ovog Zakona.
- 20) opće akte iz članka 16. ovog Zakona u državnim tijelima i pravnim osobama od značaja za Županiju, općine i gradove;
- 21) dostavljanje podataka operativnim centrima civilne zaštite i vatrogastva Županije, općina i gradova sukladno odredbama članka 46. ovog Zakona;
- 22) provođenje statističkih istraživanja iz oblasti zaštite od požara iz nadležnosti Županije, općina i gradova prema članku 47. ovog Zakona;
- 23) planiranje i osiguranje financijskih sredstava za potrebe iz članka 109. ovog Zakona u županijskim tijelima uprave, općina, gradova i pravnim osobama od značaja za Županiju, općine i gradove;
- 24) provođenje obuke i osposobljavanja zaposlenih osoba iz članka 48. ovog Zakona u županijskim tijelima uprave, općina, gradova i pravnim osobama od značaja za Županiju, općine i gradove.
- 25) donošenje propisa kojim se uređuje organizacija i funkcioniranje zaštite od požara na području općina odnosno gradova i njihova usklađenost sa ovim Zakonom.

(2) Poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova Županije vrše inspektori za zaštitu od požara Ministarstva unutarnjih poslova Županije (u daljem tekstu: inspektori zaštite od požara), koji imaju prava i dužnosti inspektora utvrđena u Zakonu o organizaciji uprave u Županiji.

(3) Inspektori zaštite od požara mogu biti osobe koje imaju najmanje visoku stručnu spremu, VII stupanj, iz oblasti zaštite od požara, sigurnosti i tehničkih struka koje su utvrđene u članku 127. stavak (5) Zakona o organizaciji Županije.

(4) Ministarstvo unutarnjih poslova Županije donosi propis o sadržaju i načinu vršenja poslova inspekcijskog nadzora iz stavka (1) ovog članka.

(5) Ministarstvo unutarnjih poslova Županije donosi plan i program stručnog osposobljavanja i usavršavanja inspektora zaštite od požara i organizira i provodi tu obuku.

Članak 124. (Postupanje inspektora zaštite od požara)

(1) U cilju sprječavanja izbijanja i širenja požara, inspektori zaštite od požara mogu narediti da se poduzmu sljedeće mjere:

- a)** izvrši ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti postrojenja, instalacija ili uređaja od kojih prijeti opasnost za izbijanje požara;
- b)** dovedu u ispravno stanje ili da se preurede, premjeste odnosno demontiraju postrojenja, instalacije ili uređaji od kojih prijeti opasnost za izbijanje požara;
- c)** dovedu u ispravno i funkcionalno stanje postrojenja, instalacije ili uređaje koji su u funkciji zaštite od požara, gašenja i sprječavanja širenja požara;
- d)** izvrši popravka, rekonstrukcija, dogradnja i pregradnja na objektima u svrhu sprječavanja izbijanja i širenja požara ili spašavanja ljudi i materijalnih dobara;
- e)** zabrani uporaba objekta, postrojenja, uređaja i instalacija ako se njihovim preuređenjem ili drugim mjerama ne može otkloniti opasnost od požara po ljude i tuđa materijalna dobra;
- f)** izvrši uklanjanje građevinskih i drugih fizičkih prepreka, predmeta i materijala koji bi u slučaju izbijanja požara predstavljali smetnju za brzu i efikasnu evakuaciju ljudi i gašenje požara, ili bi svojim izgledom ili funkcijom mogli dovesti u zabludu ljude koji se evakuiraju;
- g)** izvrši uklanjanje zapaljivih materijala koji su ugrađeni u konstruktivne elemente građevine, ili su uporabljeni za horizontalne i vertikalne površine evakuacijskih putova, ako ti materijali predstavljaju opasnost za nastanak i širenje požara ili u požaru razvijaju otrovne plinove ili preveliku količinu dima;
- h)** izvrši uklanjanje i čišćenje otpadnih materija i prašine sa mjesta na kojima pogoduju izbijanju i širenju požara;
- i)** zabrani uporabu otvorenog plamena, iskrenja i žara, uključujući i uređaje koji ih mogu stvarati, na mjestima na kojima bi mogli izazvati požar;
- j)** zabrani uporabu ili držanje lako zapaljivih tečnosti i plinova, kao i posebno zapaljivih čvrstih materija, ako se koriste na način koji nije siguran ili se drže na ne uvjetnim mjestima ili mjestima na kojima predstavljaju opasnost po okolinu;
- k)** poduzmu zaštitne mjere protiv namjernog ili slučajnog ubacivanja predmeta u objekte i prostore gdje bi mogli izazvati požar;
- l)** izvrši obilježavanje požarnih putova i putova evakuacije, postave odgovarajući znaci, natpisi i naputci, izvede sigurnosna i „panik“ rasvjeta;
- m)** izvedu propisni izlazi iz objekata radi omogućavanja brzog izlaska ljudi u slučaju požara;
- n)** osigura stalni nadzor nad mjestima gdje su smještene zapaljive i eksplozivne materije;
- o)** osigura stalno, povremeno ili privremeno vatrogasno ili protupožarno dežurstvo u građevinama ili vanjskom prostoru;
- p)** osigura stabilne, polu stabilne, mobilne i druge odgovarajuće instalacije i uređaje za gašenje požara, kao i instalacije za dojavu požara i druge instalacije i uređaje sa zaštitnim i kontrolnim djelovanjem u funkciji zaštite ljudi i materijalnih dobara;
- q)** zabrani daljnje izvođenje radova dok izvoditelj radova ne poduzme potrebne mjere za sprječavanje izbijanja širenja požara i ne osigura potrebna sredstva i opremu za gašenje požara;
- r)** otklone nedostaci u projektnoj dokumentaciji koja nije u skladu sa propisima, standardima i drugim normativima u funkciji zaštite od požara, a prema potrebi i da zabrani daljnje izvođenje radova dok se navedeni propusti ne otklone, i
- s)** naredi poduzimanje drugih mjera propisanih tehničkim propisima, radi sprječavanja izbijanja i širenja požara.

(2) Prije određivanja mjera iz točke a) do e) stavka (1) ovog članka, inspektor zaštite od požara može odrediti stručni pregled objekta i postrojenja, ako ocjeni da je taj pregled neophodan.

Članak 125.
(Ovlast inspektora zaštite od požara)

(1) Pri vršenju inspekcijskog nadzora, inspektor zaštite od požara ima slijedeće ovlasti:

- a) pregledati sve zatvorene prostorije i otvorene prostore, postrojenja i uređaje, te poduzeti druge radnje potrebne za utvrđivanje primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara;
- b) može ući u stan na traženje stanara ili radi otklanjanja ozbiljne neposredne opasnosti od požara po život i zdravlje ljudi ili materijalnih dobara većeg obima.

(2) Pravna osoba i drugi korisnici ili vlasnici građevina i prostora dužni su omogućiti inspektoru zaštite od požara obavljanje inspekcijskog nadzora i na njegovo traženje pružiti potrebne podatke, dokumente i obavijesti.

Članak 126.
(Mjere u slučajevima neposredne opasnosti od nastanka požara ili eksplozije)

Ako postoji neposredna opasnost od nastanka požara ili eksplozije, ako je ugrožen život i zdravlje ljudi i njihova materijalna dobra i ako drugim mjerama nije moguće otkloniti opasnost, inspektor zaštite od požara će svojim rješenjem ograničiti ili zabraniti:

- a) rad u građevini ili rad pojedinog uređaja;
- b) uporabu zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih materija, tehnoloških postupaka ili proizvoda;
- c) obavljanje pojedinih djelatnosti ili poslova.

Članak 127.
(Rješenje inspektora zaštite od požara)

(1) Sve mjere iz članka 120. i 124. ovog Zakona inspektor zaštite od požara donosi rješenjem.

(2) Protiv rješenja inspektora zaštite od požara, može se izjaviti žalba Ministarstvu unutarnjih poslova Županije u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

(3) Rješenje doneseno po žalbi iz stavka (2) ovog članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

(4) U rješenju o ograničenju ili zabrani iz članka 120. i 124. ovog Zakona, inspektor zaštite od požara može odrediti da žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

(5) Pravna osoba, vlasnici i korisnici građevina i prostora dužni su postupiti po rješenju inspektora zaštite od požara.

Poglavlje XIII - Inspekcijski nadzor zaštite od požara u šumama, na poljoprivrednom zemljištu i okolišu i na područjima kulturno-povijesnog nasljeđa

Članak 128.

(1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara:

- a) u šumama i na šumskom zemljištu obavljaju šumarski inspektori;
- b) na poljoprivrednom zemljištu obavljaju poljoprivredni inspektori;
- c) u zaštićenim područjima prirodnog i kulturno-povijesnog nasljeđa vrše inspektori zaštite od požara sukladno članku 123. ovog Zakona.

(2) Inspektori iz stavka (1) ovog članka, pri vršenju inspekcijskog nadzora imaju ovlasti inspektora utvrđena u propisima koji se odnose na te inspekcije.

IX - OVLAŠTI ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH PROPISA

Član 129.

1-Vlada Županije, na prijedlog Županijske uprave, donosi sljedeće propise:

- Metodologiju za izradu procjene ugroženosti od požara, propis određen u članku 16. stavak (4) ovog Zakona;
- Uredbu o sadržaju, uvjetima, načinu i programu polaganja ispita u oblasti vatrogastva (za vatrogasca i rukovoditelja akcije gašenja požara), propis određen u članku 90. ovog Zakona;
- Uredbu o uniformi, nazivima funkcija i funkcionalnim oznakama vatrogasaca u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama, ovlaštenja zapovjednika tih postrojbi, zaštitnoj i radnoj odjeći i opremi vatrogasaca;
- Uredba o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara, propis određen u članku 16. stavak (4) ovog Zakona;
- Uredba o pravilima službe za profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe i vatrogasne postrojbe pravnih osoba.

2-Ministarstvo prometa i veza donosi sljedeće propise:

- Pravilnik o uvjetima za vatrogasne pristupe i prolaze za stambene i druge zgrade i objekte i za sve prostore koji se smatraju građevinama.

3-Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja donosi sljedeće propise:

- Propis o tehničkim normativima za vanjsku i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara;
- Propis za zaštitu visokih objekata od požara.

4-Ministarstvo prosvjete, znanosti kulture i športa, donosi sljedeće propise:

- Program za prekvalifikaciju-dokvalifikaciju za zanimanje vatrogasac tehničar-vatrogasac, određen u članku 89. stavak (8) ovog Zakona.

5-Ministarstvo unutarnjih poslova donosi sljedeće propise:

- Pravilnik o obimu i postupku provjere i ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti sistema aktivne zaštite od požara, uvjetima koje moraju ispunjavati pravne osobe koje vrše poslove ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti, kao i programu i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje tih poslova koji se izrađuje u suradnji sa Ministarstvom gospodarstva;
- Propis o sadržaju i načinu vršenja poslova inspekcijskog nadzora određen u članku 123. stavak (4) ovog Zakona;
- Program polaganja ispita za protupožarnu zaštitu, sadržaj programa za polaganje ispita za protupožarnu zaštitu;
- Propis o tehničkim uvjetima koje mora zadovoljiti obrazovna ustanova i profesionalna vatrogasna postrojba u svezi sa školovanjem vatrogasaca, određen u članku 89. stavak (10) ovog Zakona;
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozije;
- Pravilnik o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja određen u članku 32. stavak (6) ovog Zakona;
- Propis o mjerama zaštite od požara pri izvođenju radova zavarivanja, rezanja i lemljenja;
- Propis o tehničkim normativima za zaštitu od požara i eksplozije pri čišćenju sudova za zapaljive tečnosti;
- Propis o tehničkim normativima za uređaje za automatsko zatvaranje vrata i klapni otpornih prema vatri;
- Propis o tehničkim normativima za uređaje u kojima se nanose i suše premazna sredstva;
- Propis o tehničkim normativima za sisteme za odvođenje dima i toplote nastalih u požaru;
- Propis o uslovima za ispitivanje uvezenih uređaja za dojavu i gašenje požara;
- Propis o prijevozu opasnih materija;
- Pravilnik koji određuje kategorije i propisuje uvjete, temelje i kriterije za razvrstavanje građevina u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara, predviđen u članku 23. stavak 2. ovog Zakona;
- Propis o zaštiti od požara građevina za javnu uporabu i kolektivno stanovanje-smještaj.

6-Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi donosi sljedeće propise:

- Propis o kriterijima za utvrđivanje psihofizičke i zdravstvene sposobnosti za starije vatrogasnih postrojbi, profesionalne i dobrovoljne vatrogasce i vatrogasce u vatrogasnim jedinicama pravne osobe.

7-Županijska uprava donosi sljedeće propise:

- Pravilnik o kriterijima za kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe registrirane za obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara;
- Program obuke i osposobljavanja za dobrovoljne vatrogasce, kao i sadržaj i način polaganja stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce, određen u članku 91. stavak (2) ovog Zakona;
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija u vatrogasnim jedinicama, propis određen u članku 59. ovog Zakona;
- Program obuke uposlenika u pravnim osobama, tijelima uprave i drugim institucijama u oblasti zaštite od požara;

- Pravilnik o minimumu tehničke opreme i sredstava i rok korištenja te opreme i sredstava za profesionalne i druge vatrogasne postrojbe;
- Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati objekti za smještaj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi i vatrogasnih postrojbi pravnih osoba i minimum materijalno - tehničkih sredstava potrebnih za održavanje opreme i sredstava tih postrojbi;
- Plan i program za stručno osposobljavanje, uvježbavanje i kondicioniranje profesionalnih vatrogasaca, propis određen u članku 89. ovog Zakona;
- Pravilnik o obliku i sadržaju službene iskaznice (legitimacije) profesionalnog vatrogasca;
- Propise o sadržaju baze podataka iz oblasti zaštite od požara, predviđene u odredbama članka 46. stavak (3). ovog Zakona;
- Propis o sadržaju i načinu vršenja poslova inspeksijskog nadzora određen u članku 120. stavak (5) ovog Zakona.

X - PROPISI OPĆINA I GRADA

Članak 130.

Općine i gradovi su dužni svojim propisom utvrditi nadležnost svojih tijela vlasti u oblasti zaštite od požara i oblasti vatrogastva i druga pitanja koja su za općine i gradove predviđena ovim Zakonom, kao i pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, a važna su za organizaciju i efikasno funkcioniranje zaštite od požara i vatrogastva na području općina i gradova.

XI - KAZNENE ODREDBE

Članak 131.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

- ako nije donesen i ažuriran plan zaštite od požara (članak 16. ovog Zakona);
- ako ne izvršava zadatke utvrđene u planu zaštite od požara (članak 17. ovog Zakona);
- ako ne donesu opći akt iz članka 18. ovog Zakona;
- ako ne provodi opće mjere za zaštitu od požara (članak 21. ovog Zakona);
- ako u glavnom projektu mjere zaštite od požara nije prikazala grafički, tekstualno niti je izdana potvrda kojom se potvrđuje da su mjere zaštite od požara primijenjene u glavnom projektu ili nije izvršena predviđena kontrola (članak 24. ovog Zakona);
- ako nije izrađen elaborat zaštite od požara (članak 25. ovog Zakona);
- ako u projektu nije predvidjela i primijenila mjere zaštite od požara ili nije izradila elaborat zaštite od požara na gradilištu (članak 26. ovog Zakona);
- ako nisu izrađene komunikacijske ili požarne stube (članak 27. ovog Zakona);
- ako upotrebljava instalacije i uređaje, dimovode i ložišta koji nisu ispravni (članci 28. i 29. ovog Zakona);
- ako koristi građevinu bez uporabne dozvole (članak 31. ovog Zakona);
- ako vrši prodaju uređaja, opreme i sredstava namijenjenih za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara koja nisu certificirana (članak 33. stavak (4) ovog Zakona);
- ako upotrebljuje i skladišti zapaljive, eksplozivne i druge opasne tvari koje nisu

- sukladne s propisanim tehničkim normativima i standardima (članak 34. ovog Zakona);
- ako ne organizira i ne provodi zaštitu od požara u šumama i na šumskom i poljoprivrednom zemljištu u skladu s odgovarajućim propisima (članak 37. ovog Zakona);
 - ako ne organizira i ne provodi zaštitu od požara prirodnoga i kulturno-povijesnog naslijeđa ili ne ažurira plan zaštite od požara (članak 38. ovog Zakona);
 - ako obavlja poslove iz članaka 41., 43. i 44. ovog Zakona, bez odobrenja nadležnog tijela;
 - ako upotrebljava ugrađen sustav aktivne zaštite od požara bez pribavljene potvrde o ispravnosti i funkcionalnosti sustava ili ne vrši njegovu stalnu tehničku kontrolu (članak 41. ovog Zakona);
 - ako ne osigurava propisani protočni kapacitet i tlak vode u hidrantskoj i vodovodnoj mreži ili ne održava u ispravnom stanju hidrantsku mrežu (članak 42. ovog Zakona);
 - ako nije prije stavljanja u promet izvršila certificiranje opreme, uređaja i drugih sredstava za zaštitu od požara s propisima i standardima iz članka 33. ovog Zakona;
 - ako ne utemelji dobrovoljnu vatrogasnu postrojbu u uvjetima iz članka 67. stavak (2) ovog Zakona;
 - ako ne utemelji vatrogasnu postrojbu prema odredbi članka 72. stavak (1) i (2) ovog Zakona;
 - ako ne postupi prema zapovjedi tijela uprave civilne zaštite i vatrogastva ili stožera civilne zaštite iz članaka 75., 78., 79., 80. i 81. ovog Zakona;
 - ako ne postupi po rješenju nadležnog zapovjednika - rukovoditelja akcije gašenja požara ili po rješenju inspektora iz članka 83. stavak (2) i (3) ovoga Zakona;
 - ako ne dozvoli korištenje zemljišta, zgrada i drugih objekata za potrebe gašenja požara koje zapovjedi rukovoditelj akcije gašenja požara, članak 86. ovog Zakona;
 - ako ne izdvaja niti uplaćuje financijska sredstva za zaštitu od požara iz članka 113. stavak (1) ovog Zakona;
 - ako inspektoru onemogućí vršenje inspekcijskog nadzora (članak 120. i 123. ovog Zakona);
 - ako ne postupi po rješenju inspektora iz članka 121. i 127. ovog Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i drugoj instituciji novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 2.500,00 KM.

Članak 132.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba i druge institucije:

- ako ne upoznaju zaposlene osobe sa općim aktom iz članka 18. ovog Zakona;
- ako održavanje i ispitivanje aparata za gašenje početnih požara nije izvršeno na način predviđen u članku 32. ovog Zakona;
- ako stavi u prodaju ili prodaje zapaljive, eksplozivne i druge opasne tvari koje nisu upakirane u propisanu ambalažu i nema propisanu dokumentaciju izdanu od strane proizvođača (članak 35. ovog Zakona);
- ako pri prijevozu ne provodi mjere zaštite od požara (članak 36. ovog Zakona);
- ako ne organizira vatrogasno dežurstvo iz članka 39. ovog Zakona;
- ako ne održava u ispravnom stanju niti vrši kontrolu ispravnosti uređaja za dojavu i gašenje požara (članak 40. i 41. ovog Zakona);
- ako ne održava u ispravnom stanju instalacije iz članka 43. ovog Zakona;

- ako operativnim centrima civilne zaštite i vatrogastva ne dostavi podatke o događajima koji se odnose na pojave požara i njegovo širenje i druge podatke ili ne vodi propisanu evidenciju iz članka 47. stavak (2) i (4) ovog Zakona;
- ako za zapovjednika ili zamjenika zapovjednika vatrogasne postrojbe postavi osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 63. stavak (4) ovog Zakona;
- ako o pojavi požara ne obavijesti tijela iz članka 73. stavak (3) ovog Zakona;
- ako dobrovoljnom vatrogascu ne dozvoli odsutnost s posla kad je po naredbi stožera civilne zaštite pozvan na vršenje poslova vatrogastva (članak. 99. stavak (4) ovog Zakona);
- ako ne organizira i ne provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje uposlenih osoba za zaštitu od požara ili ne osigura polaganje ispita za protupožarnu zaštitu (članak 48. ovog Zakona);
- ako ne osigura provođenje obuke stručnog osposobljavanja i usavršavanja uposlenih osoba koje su raspoređene u vatrogasnu postrojbu ili polaganje stručnog ispita za dobrovoljne vatrogasce (članak 89. i 91. ovog Zakona).
- Ako ne izdvoje propisani iznos financijskih sredstava, te ista ne uplate na namjenski račun za potrebe vatrogastva (članak 113. ovog Zakona).

(2) Za prekršaj iz stavka 1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i drugoj instituciji novčanom kaznom od 600,00KM do 1.500,00 KM.

Članak 133.

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 2.500,00 KM kaznit će se za prekršaj rukovoditelj tijela uprave i upravne organizacije i druge državne institucije:

- ako ne donese plan zaštite od požara članak 16. stavak (3) ovog Zakona i ne izvršava zadatke utvrđene u planu zaštite iz članka 16. stavak (1) ovog Zakona;
- ako ne donese opći akt iz članka 18. ovog Zakona;
- ako ne izradi elaborat iz članka 22. stavak (2) ovog Zakona;
- ako izda ovlaštenje pravnoj osobi koja ne ispunjava uvjete iz članka 30. stavak (1) ovog Zakona;
- ako izda rješenje o odobrenju za gradnju, izgradnju, rekonstrukciju, dogradnju i nadogradnju građevine a ne ispunjava uvjete iz članka 25. ovog Zakona, ili ako nisu provedene sve mjere zaštite od požara i ako u povjerenstvo za tehnički pregled nije imenovan član za poslove sa stanovišta zaštite od požara sukladno članku 31. ovog Zakona;
- ako ne izradi plan zaštite od požara ili ga ne ažurira (članak 38. ovog Zakona);
- ako ne osigura da vatrogasna postrojba održava u ispravnom stanju opremu i sredstva prema članku 56. stavak (3) ovog Zakona;
- ako ne osigura vođenje evidencije iz članka 59. ovog Zakona;
- ako postavi za zapovjednika ili zamjenika zapovjednika profesionalne vatrogasne postrojbe osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 60. ovog Zakona;
- ako ne osigura izlazak vatrogasnih postrojbi na vatrogasnu intervenciju i ne postupi po zapovjedi tijela uprave civilne zaštite ili stožera civilne zaštite (članak 64. ovog Zakona);
- ako ne dostavi podatke o pojavi požara prema članku 73. stavak (3) ovog Zakona;
- ako ne postupi po zapovjedi stožera civilne zaštite iz članka 79. i 80. ovog Zakona;
- ako ne postupi po rješenju rukovoditelja akcije gašenja požara ili po rješenju inspektora na temelju članka 83. stavak (2), (3) i (5) ovog Zakona;

- ako ne dopuste korištenje zemljišta, zgrada i drugih objekata za potrebe gašenja požara koje naredi rukovoditelj akcije gašenja požara (članak 86. stavak (1) ovog Zakona);
- ako primi u radni odnos na radno mjesto za vatrogasca osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 88. ovog Zakona;
- ako za vatrogasca vježbenika primi osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 92. ovog Zakona;
- ako ne organizira provođenje provjere zdravstvene i psihofizičke sposobnosti osoba iz članka 93. ovog Zakona na način predviđen u toj odredbi;
- ako dobrovoljnom vatrogascu ne dopusti izbivanje s posla kada je po zapovjedi stožera civilne zaštite pozvan na vršenje poslova vatrogastva (članak 99. stavak (4) ovog Zakona);
- ako ne organizira i ne provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih osoba za zaštitu od požara ili ne postupi sukladno članku 48. ovog Zakona;
- ako ne organizira i ne provodi stručno osposobljavanje i usavršavanje profesionalnih vatrogasaca i inspektora za zaštitu od požara, odnosno inspektora za vatrogastvo prema članku 89. ovog Zakona;
- ako financijska sredstva za zaštitu od požara iz članka 113. ovog Zakona koristi za namjene koje nisu predviđene u stavku (5) tog članka;
- ako ne dostavi podatke i dokumentaciju iz članka 118. stavak (4) ovog Zakona;
- ako za inspektora postavi osobu koja ne ispunjava uvjete iz članka 120. stavak (4) i članka 123. stavak (3) ovog Zakona;
- ako onemogućiti inspektor obavljanje inspeksijskog nadzora ili ne pruži podatke, dokumenta i obavijesti koja inspektor traži (članak 125. stavak (2) ovog Zakona);
- ako ne postupi po rješenju inspektora iz članaka 121., 127. i 128. ovog Zakona.

Članak 134.

Novčanom kaznom od 100,00 KM do 800,00 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac:

- ako se ne odazove pozivu iz članka 55. stavak (3) ovog Zakona;
- ako dođe na posao pod utjecajem alkohola, opojnih droga ili omamljujućih lijekova ili na službenom zadatku ne nosi vatrogasnu odoru i propisanu zaštitnu opremu (članak 57. stavak (1) ovog Zakona);
- ako ne nosi službenu iskaznicu za vrijeme obavljanja službene dužnosti (članak 58. stavak (1) ovog Zakona);
- ako ne vodi evidenciju iz članka 59. ovog Zakona za koju je zadužen;
- ako o pojavi požara ne izvijesti tijela iz članka 73. stavak (2) ovog Zakona;
- ako ne postupi po zapovjedi stožera civilne zaštite iz članaka 78. i 80. ovog Zakona;
- ako mjere iz članka 83. stavak (1) ovog Zakona naredi bez rješenja iz članka 83. stavak (2) i (3) ovog Zakona;
- ako ne postupi po rješenju nadležnog rukovoditelja akcije gašenja požara ili po rješenju inspektora sukladno članku 83. stavak (2) i (3) ovog Zakona;
- ako ne dopusti korištenje zemljišta, zgrada i drugih objekata za potrebe gašenja požara koje zapovjedi rukovoditelj akcije gašenja požara prema članku 86. ovog Zakona;
- ako loži otvorenu vatru u šumama i na šumskom zemljištu, kao i na drugim zemljištima na udaljenosti manjoj od 150 metara od granice šume;
- ako ne pohađa stručno osposobljavanje i usavršavanje iz članka 48., 89. i 91. ovog Zakona.

XII- PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 135.

(Rokovi organiziranja vatrogasnih postrojbi)

(1) Općine i gradovi dužni su svoje postojeće profesionalne vatrogasne postrojbe koje postoje na dan stupanja na snagu ovog Zakona organizirati sukladno s odredbama članka 52. i 56. ovog Zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Poslove iz stavka (1) ovog članka, planiraju i osiguravaju njihovo izvršenje općinski načelnici i gradonačelnici.

(3) Dobrovoljne vatrogasne postrojbe u dobrovoljnim vatrogasnim društvima i vatrogasne postrojbe u pravnim osobama, organizirat će se sukladno s ovim Zakonom najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 136.

(Rokovi za donošenje pravilnika o unutarnjoj organizaciji)

(1) Županijska uprava i Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo dužne su donijeti pravilnike o unutarnjoj organizaciji i u njima utvrditi radna mjesta za vršenje poslova zaštite od požara i vatrogastva koji su ovim Zakonom stavljeni u njihovu nadležnost, u roku od šest (6) mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo preuzimaju u radni odnos sve profesionalne vatrogasce i zapovjednike profesionalnih vatrogasnih postrojbi općina i gradova i državne službenike i namještenike koji se na dan stupanja na snagu ovog Zakona zateknu na radu u tim postrojbama i raspoređuju se, odnosno postavljaju na radna mjesta utvrđena u pravilniku o unutarnjoj organizaciji Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo općina odnosno gradova za koja ispunjavaju utvrđene uvjete.

(3) Objekte, opremu, tehnička i druga sredstva kojima raspolažu vatrogasne postrojbe iz stavka (2) ovog članka, na dan stupanja na snagu ovog Zakona, preuzimaju nadležne Službe za civilnu zaštitu i vatrogastvo općina odnosno gradova.

(4) Izvršenje poslova iz ovog članka osiguravaju općinski načelnici i gradonačelnici.

Članak 137.

(Rokovi za usklađivanje odluka općinskog odnosno gradskog vijeća)

Općine odnosno grad dužne su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona izvršiti usklađivanje svojih odluka općinskog odnosno gradskog vijeća iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva sa odredbama ovog Zakona, na način predviđen u članku 129. ovog Zakona.

Članak 138.

(Prestanak primjene postojećih podzakonskih propisa)

Postojeći podzakonski propisi ostaju na snazi do donošenja propisa predviđenih ovim Zakonom.

Članak 139.
(Prelazni uvjeti za vatrogasce)

(1) Zapovjednici vatrogasnih postrojbi, profesionalni i dobrovoljni vatrogasci i druge osobe koje imaju položen stručni ispit za vatrogasca odnosno ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara po dosadašnjim propisima, smatra se da imaju položen taj ispit po propisima predviđenim ovim Zakonom.

(2) Zapovjednik profesionalne vatrogasne postrojbe ili njegov zamjenik koji se na dan stupanja na snagu ovog Zakona zateknu na radnom mjestu zapovjednika postrojbe odnosno zamjenika zapovjednika, a imaju jedan stupanj nižu školsku spremu od stručne spreme propisane ovim Zakonom, mogu ostati na tom radnom mjestu, do stjecanja odgovarajućeg stupnja školske spreme, a najduže četiri godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(3) Profesionalni vatrogasci i zapovjednici tih postrojbi koji na dan stupanja na snagu ovog zakona nemaju položen ispit za vatrogasca odnosno ispit za rukovoditelja akcije gašenja požara dužni su taj ispit položiti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa iz članka 90. ovog Zakona.

Članak 140.
(Prestanak primjene)

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje primjena Zakona o zaštiti od požara ("Narodne novine HNŽ", broj: 5/04 i 5/09) i Zakona o vatrogastvu ("Narodne novine HNŽ", broj: 5/04).

Članak 141.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA KANTON
S K U P Š T I N A

ZAMJENICI PREDSDJEDAVAJUĆEG

Broj: 02-01-021/23

Tomislav Martinović

Mostar, 01.02.2023. godine

Džafer Alić
